

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1.- Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 2000 korona
Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

Dicsőbhadás.

Uj gazdasági és pénzügyi helyzet kezd állandósulni a megmaradt szük magyar glóbuson és ebben az illandóságban szerencsére csak annyiban van mozgás, hogy bár csigalépésekkel, de haladunk a békebeli állapotok felé. Mint minden gazdasági rendszerváltozás, ugy ez is sok embert készületlenül talált és innen van a sok bukás, kényszerregyőzés, leépítés stb. Egész gazdasági életünkbe a háboru kitörése óta eltelt tíz éven át a folytonos ralutaromlás folytán szinte beidegződött az áru- és értékhossz, amiről kényelmes volt a kereskedelem, a vállalkozás, mert hisz egyik napról a másikra emelkedett mindenek az ára és a rizikó, amely pedig minden üzleti vállalkozásnak a kísérője, szinte kiment a divatból. A békebeli állapotok közeledése vissza hozta a rizikót is és nagyon igaz egyik tekintélyes, régi kereskedőnek az a mondása, hogy most valóban el, ki az igazi kereskedő és ki csinált csak konjunkturából üzletet.

Az általános üzleti pangás oka ma még mindig a hosszista időkből származik, legelőbb jó részben. A mikor a közönség, számítva a folytonos drágulásra, derűre-borura vásárolt. Most ennek éppen az ellenkezője érvényesül. A közönség arra számít, hogy rövidesen minden olcsóbb lesz és éppen ezért csak a legszükségesebb dolgokat vásárolja. Innen van az üzleti pangás eredeti oka.

Tényleg olcsóbbodás jelei mutatkoznak. Am ezen a téren az lenne a fontos, hogy az egész vonalon szállandóak le az árak. A régi állapotokat, mikor per centként emelkedtek az árak, senki sem kívánhatja vissza, de arra kell törekedni, hogy a normális időkre az átmenet mentül simább legyen és mentül kevesebb a drágulás. A gazdasági élet olyan, mint egy zúgó-zajló nagy folyam, melynek nem lehet gátat vetni, de nemcsak lehet, hanem kötelesség is szabályozni. Mikor ez a folyam a hihetetlen magas árakat hozta zúgó hátán, ugye hátha sürgötték a fogyasztók milliói a megfékezését, — nem sikerült. Most, mikor az állam szanálásával elért eredmények ezt a folyót a normális élet medrébe terelték, lám, nem kell semmi mesterséges beavatkozás, minden megy ugy magától, mint a karikacsapás. Itt kell aztán az államhatalomnak közbe lépni. Értékben ugyan megsűrűsödött a pénzünk, de jóval kevesebb lett mindannyiunk zsebében. Uj mennyiséget kell a kizikkadt artériákba becsapítani. Erre nézve néhány dicsőrendő tett következik el mostanában, melyben millió korona értékű közmunkákat indít meg a kormány.

Azonban még ez sem minden. —

Tomboló hossz, virágzó üzleti élet, nagy-nagy kereseti lehetőségekhez vannak szabva a kirótt közterhek. Ezeket a vékony tartalmu üzleti pénztárak nem bírják ki. Második teendő tehát az állam részéről az legyen, hogy tegyék olcsóbbá a köz

terheket. Ha minden olcsóbbodik, legyen olcsóbb az adózás is. Ha az iparos és kereskedő kénytelen le szállított árakkal dolgozni, akkor az állam is szállítsa le a maga követeléseinek a mértékét. Különben nem lesz kitől szedni az adót.

A Sopronba érkező dalárdákat nagy ünnepséggel fogadják.

Tegnap este jubilaris közgyűlés volt. — A dalárdák azután szerenádokat adtak a koszorus leányoknak.

Budapest, augusztus 15. Sopronból jelentik: A soproni magyar férfi dalkör 50 éves fennállása alkalmából Sopronban rendezendő huszadik országos dalosversenyre a résztvevők tekintélyes része pénteken délután félnégy-hat között 4 külön vonaton érkezett Sopronba. A dalosok fogadására a pályaudvaron vitéz Simon Elemér táispán, Turner Mihály polgármester és Gévay Wolff Lajos táispán, valamint Meisztner Ernő dr. a jubila-

láló daloskör elnöke, Östör József nemzetgyűlési képviselő és a város igen nagy számban jelent meg.

A vendégdalárdák zászlók alatt, katonazenével, impozáns menetben vonultak be a Széchenyi térre, ahol Turner Mihály polgármester mondott üdvözlő beszédet.

Este 8 órakor a városházán jubilaris közgyűlés volt, amely után mindenik dalárda a maga koszorus leányát szerenáddal tisztelte meg.

A minisztertanács tudomásul vette, hogy Beniczkyt kaució ellenében szabadlábra helyezik.

Életben van még az uzsora-törvény, állapította meg a minisztertanács.

Budapest, augusztus 14. A kormány tagjai tegnap minisztertanácsra gyűltek össze. Legelőbb a beruházásról, a filmgyártás előmozdításáról hoztak határozatot.

A minisztertanács a drágaság kérdésével is foglalkozott nevezetesen azzal, hogy a kenyérárak, továbbá az egyszerű étkezések vendéglői árai indokolatlanul magasnak látszanak és a husárknál is indokolatlan az a magas ár, amely a piacon mutatkozik.

A minisztertanács hivatkozva arra, hogy az uzsora törvény életben van, megbízta a kereskedelmi miniszteriumot, hogy az érdekelt testületeket záros határidőn belül sürögősen hívja össze a kérdés megtárgyalására. Ezen a tanácskozáson a népjóléti miniszter is részt fog venni. Akkor, amikor a kormány nagy erőfeszítéseket tesz, egyrészt a hitel kérdés rendezése és a gazdasági életnek nagy összegekkel való felmentése céljából és másrészt jó termés is mutatkozik, indokolatlan, hogy a gyárak oly göresösen ragaszkodjanak a megszokott, magas árakhoz.

A minisztertanács megütközéssel vette tudomásul azokat a szerencsére csak szórványosan mutatkozó jelenségeket, hogy dacára a

forgalmi adó mérséklésének, a forgalmi adót továbbra is három százalékban szedik és számlázzák és a kereskedelem terén mérséklés az árakban nem mutatkozik.

Végül Pesthy Pál igazságügyminiszter Beniczky Ödön volt belügyminiszter szabadlábra helyezésének ügyéről referál és ismertette a törvényszéki orvosi vizsgálat eredményét.

A minisztertanács tudomásul vette, hogy az igazságügyminiszter utasítást ad az ügyészségnek olyan értelemben, hogy Beniczky Ödön — egészségügyi állapotára való tekintettel — kaució ellenében a vizsgálati fogságból feltételesen helyeztesék szabadlábra. Egyben tudomásul vette a minisztertanács az igazságügyminiszternek azt a kijelentését, hogy az új rendelkezési jog ebben az ügyben csak az ügyészségre terjed és ezentúl a kérdésben a végleges döntést az illetékes bíróság hivatatott meghozni.

Párisban leégett egy áruház.

Páris, augusztus 14. A Reaumur-féle nagyáruház teljesen leégett. Egy tüzőkő súlyosan megsebesült. A kár 2 millió frank.

Egy fővárosi cég ajánlatot tett, hogy újrendszerű órákat szerel a Nagytemplomra.

Egyelőre csak az órák átfestésére kerül sor.

A Nagytemplom renoválása folytán időszerte vált a toronyban levő órák megfestése is. Az öreg órák számlapjai már teljesen elkopáltak s az időt régen nem mutatják. Természetesen nem is maradhattak volna így, mert a szépen festett és új kinézésű Nagytemplom tornyain kiűztől volna a kopott számlap.

A református egyház éppen ez okból beadvánnyal fordult a városi tanáchoz, amelyben arra való hivatkozással, hogy a tornyok már körül vannak véve állványokkal, kéri a város kezelésében levő órák átfestését. Legutóbb 1897-ben festették a toronyórákat.

Borsos műszaki tanácsos bejelentette, hogy mielőtt a városi tanács álláspontját ismerte volna e tekintetben ajánlatokat kért be Burai és Zelinger festőktől, akik különféle kivitelű munkákra tettek ár-ajánlatot.

Vass Károly felvetette a tanácsülésen, hogy tisztázandó volna a fő ügyészi hivatal által, vajjon kit terhel az órák karbantartása.

Vásáry polgármesterhelyettes megjegyezte, hogy a református egyház kérésének bizonyára az az alapja, hogy nemcsak a kálvinistáknak, hanem az egész város lakosságának mutatják az órák az időt.

Csürös közművelődési tanácsnok bejelentette, hogy az egyik budapesti óragyár tett ajánlatot a toronyórák kicserélésére vonatkozólag és ebben az esetben egész új szerkezetet szerelnének fel, úgy hogy az órán esont üveglapok lennének. Tehát átvilágíthatók. Ezen kívül ez a gyár azt az ajánlatot is tette hogy a Rákóczi-harangra szerelteti az óra ütőszervezetét, amely aztán erős kongatással jelezne a órákat. Ez a munka 260 millió koronába kerülne és annak idején épen azért nem foglalkoztak a kérdéssel mert mindössze 2000 aranykoron fedezet van rá.

Borsos műszaki tanácsos ezután bejelentette, hogy Burai körülbelül 7 millió, Zelinger pedig 11 millió koronát kér az átfestésért. Vásáry polgármesterhelyettes azt indítványozta, hogy mindenre való tekintet nélkül rendeljék el az órák megfestését. Az új órák fehér alapon fekete számokkal lesznek el látva és fekete mutatót tesznek rá.

A városi tanács végül is úgy határozott hogy Burainak kiadják a munkát. Így aztán az órákat is fogják szerelni, mert a mesterrel csak így vállalták felelősségétlenesen a munkát, ha műhelyükben végezhetik azt el.

Hatszáz kézműves munkája

Megnyílt Budapesten az országos kézműipart kiállítás

Budapestről jelentik: Délelőtt tíz óra tájban harangok zugása figyelmeztette a Városligetben sétálókat, hogy most nyitják meg ünnepélyesen a kézműiparosok „tárlatát”, a hogy még a legelső kisipari kiállítást annak megteremtője, Kossuth Lajos 1842-ben elnevezte, 600 kézműves vonult fel az ország minden részéből a városligeti Iparearnokba, hogy ott valamilyen kiállított mestermunkával az „aranykoszorús mester” címért küzdjön. A kiállítást nagy és előkelő közönség jelenlétében József főherceg nyitotta meg, aki beszédében különösen az együttműködés szükségességét és a szétválasztás átkos voltát emelte ki.

— A kézművesipart fejleszteni és támogatni kell — ezzel a mondattal fejezte be József főherceg beszédét, mert kenyeret ad a derék, hazafias kisiparosoknak.

Az Iparearnokot teljesen megtöltik a kisiparosoktól készített tárgyak. A leghatalmasabban és a legimpozánsabban a bútorigar vonul fel. Hatvan szebbnél-szebb lakberendezéssel hirdette a magyar bútorigar már szinte klasszikus fejlettségét. A zsürinek igen nehéz feladata lesz a győzelem pálmáját odaítélni, mert a különböző stílusú bútorigarok egész tömegével pályáznak rá. Sok bámolúja van a festők, fényképészek, az óráskok, a kocsigyártók és a fazekasmesterek műveinek is.

Az élelmiszerek kiállításában feltűnt egy csokoládéból készült szép szökőkút. Nagyon erős a hingszerek kiállítása. A hangszerkészítők anynyira biznak pályamunkájukban, hogy külföldi zsüritagokra bízzák a döntést. A német zsüritagok hétfőn érkeznek Budapestre.

Agyonlőtt egy román főhadnagyot egy sepsiszentgyörgyi urileány

Sepsiszentgyörgyről jelentik, hogy ott megrendítő szerelmi dráma játszódott le. A dráma hősnője Valencsik Anna 20 éves urileány. Az egész városban közismert urileány, aki valamilyen nemrégiben udvarolni kezdett Muntean George főhadnagy, aki ugyancsak kedvelt tagja volt a sepsiszentgyörgyi urileányoknak.

Tegnap reggel Valencsik Anna váratlanul megjelent a főhadnagy lakása előtt s a főhadnagyot kihívta. Muntean alig lépett ki lakása ajtaján, Valencsik Anna előrántotta a keblébe rejtett revolverét s a fegyvert a főhadnagra sűtötte. A golyó a főhadnagy homlokát furta át s Muntean azonnal holtan esett össze. A dörrénésre összeszaladtak a ház lakói s mikor a gyil-

kos látta, hogy körül veszik, saját maga ellen fordított a revolverét s a nyakába lőtt. A golyó teljesen szétrocskolt a leány torkát, úgy, hogy Valencsik Annát is haldoklóvá szállították be a városi kórházba.

A vizsgálat gyorsan tisztázta a megrendítő kettős tragédia hátterét. A városban közismert volt a viruló szép urileány s a csinos főhadnagy idillikus szerelme. A romantikus hajlamú Valencsik Anna komolyan vette szerelmét, a főhadnagy azonban nem kedvelte a komoly érzelmeket s így az utóbbi időben már elhanyagolta Valencsik Annát. Ez a családias adta kezébe a fegyvert a szerencsétlen urileánynak, akinek tragédiája nagy részvétet keltett.

Márianosztrán született, kukoricát lopott, három hónapra ítélték s az ügyésztől szabadságot kért Balog Albert cigány

Jeney egyes bíró tegnap délelőtt Balog Albert tolvaj cigány felett hozott ítéletet. A 22 éves Balog Albert sehogysem akarta megérteni az elre emelt vádat, amely szerint 35 kiló csöves kukoricát esent el, sőt 100 kiló lopott kukoricát is vásárolt s így tolvajlás és orgazdaság miatt állott a törvényszék előtt.

— Jónapot, jónapot — mondotta Balog Albert, mikor megállt a bíróság előtt.

— Hány éves vagy?
— 22.
— Születettől?
— Márianosztrán.
— Nős vagy?
— Igen!
— Megesküdtél a feleségeddel?
— Nem.
— Hát akkor nem vagy nős!
— Igen!
— Nem érted, nem vagy nős?
— Igen!

— Hogyan történt az a lopás?
— Kérem nagyságos bíró ur, én csak elvittem 10 lépésre a kukoricát és ott hagytam.

— Persze, mert a csendőrök megfogták, de nem csak tolvajlással vagy vádolva, hanem orgazdasággal is, száz kiló lopott kukoricát vásároltál, holott tudtad, hogy a kukoricát lopott.

— Nagyságos bíró ur nem tudtam.

— Nagyságos ur én megvettem a kukoricát s akitől vettem a kukoricát mondta, hogyha kérdezik tőlem kitől való a kukorica, mondjam, — hogy nem tudom, én erre mondtam

neki, hogy akkor azt hiszik a zsandárok, hogy loptam a kukoricát, erre azt mondta nekem a barátom, hogy mondjam csak hogy tőle vettem, ezért megvettem a kukoricát.

— Te már voltál büntetve?
— Igen!
— Egy hónapig voltál bezárva?
— Igen!
— Mikor?
— Már nem tudom nagyságos ur.
— Tavaly voltál bezárva?
— Igen!
— Melyik hónapban?
— Májusban.
— Szóval tavaly májusban voltál bezárva?
— Igen!

A törvényszék kimondta az ítéletet, amely szerint Balog Albert három havi fogházat kapott. Mielőtt kivették volna Balog Albertet, — odafordult az ügyész felé:

— Nagyságos ur adjon szabadságot, nagyságos ur nagyon szépen kérem adjon szeptemberig szabadságot.

Ügyész: Hogyne, hogy aztán bejőjjél az egész familiáddal telemi, nem kapsz szabadságot.

Balog Albertet elvezették.

Ausztria aranyat akar venni.

Bécs, aug. 14. Az Osztrák Nemzeti Bank Angliában kísérletet tett arra, hogy a devizakészletből 3 és fél millió shilling értékű aranyat értékesítsen. Ez az első lépés a shilling aranyértéke felé.

Egy kolozsvári kofa, aki még beszélt Petőfivel

Ismerte Kossuth Lajost és Bem tábornokot is — A nagy időkben Egressy Etelka házában szolgált

Kolozsvárról jelentik, hogy ott él egy 102 esztendő öreg asszony, aki még ma is veteményeket árul a Széchényi téri piacon.

Arany Máriának hívják az öreg asszonyt, aki arról nevezetes, hogy személyesen ismerte Petőfi Sándort. Egyszerű kis Holdvilág utcai lakásán, asztalának legnagyobb díszé egy kopott, nagyon régi kiadványu Petőfi Sándor verseskötet. Az öreg Arany Mária az 1840-es években Sány főügyész édestnyvjánál szolgált, aki nem más, mint Egressy Etelka, akinek házában Petőfi gyakori vendég volt.

Többször látta Kossuth Lajost és

Bem tábornokot is.

Kolozsvári tartózkodása óta az öreg asszony állandóan kofáskodik. Minden reggel 4 órakor már talpon van, hat órakor fejére teszi a kosarait és megy ki a piacra. Délutánonként maga kapálja és gyomlálja a kertét, amelyből éldegél. — Egyébként már felöltött dödönökái vannak, de egyikőtől sem fogad el segítséget. Első férje 60 évvel ezelőtt halt meg és azóta négyszer ment férjhez.

A kolozsvári kofa most egyike a legnépszerűbb embereknek Kolozsváron s mindenki tőle igyekszik vásárolni zöldségféléit.

Veszedelemes leánykereskedőt fogott el a budapesti rendőrség.

Budapest, augusztus 14. A rendőrség ma letartóztatott két veszedelemes leánykereskedőt, akiket tegnap este a pályaudvari misszió hölgyei lepleztek le. — Észrevették ugyanis, hogy egy csinosan öltözött fiatal leány várakozott a Balassagyarmat felé induló vonatra, majd később egy másik fiatal leány és egy idősebb nő hozzá csatlakozott, azután pedig a II. osztályú várteremben ülő két férfival jegyet váltottak.

A missziós hölgy félrehívta a leányt és kikérdezte, aki eleinte tagadt, de később bevallotta, hogy egy ismeretlen ember barátójával együtt Balassagyarmatra akarja vinni ahol elgáns hölgyvé akarják kiképezni. A missziós hölgy figyelemzetése után a detektívek igazol-

tatták a gyanús férfit és megállapították, hogy Tomcsies György 31 éves, nógrádszécsényi származású fiatalember, aki együtt él Bálint Annával, akinek Balassagyarmaton mulatóhelye van és aki leánykereskedéssel foglalkozik.

Tomcsies most is azért jött Budapestre, hogy leányokat vigyen Balassagyarmatra, ahonnan Kassára, majd onnan tovább irányítsák a leánykereskedést. Ez alkalommal Zuehar Gizella foglalkozás nélküli cseléd volt Tomcsiesnek segítségére aki az uccán állás nélküli cselédleányokat szolgált meg s Tomcsieshez juttatta őket. A főkapitányságon Tomcsies Györgyöt és Zuehar Gizellát őrizetbe vették, a két fiatal leányt pedig elhelyezték megfelelő szolgálatba.

A kereskedelmi és iparkamara felterjesztése a lajstromzálogjog intézményének megváltoztatásában

A debreceni kereskedelmi és iparkamara f. évi július hó 30-án tartott közgyűlésén foglalkozott a lajstromzálogjog kérdésével s a közgyűlés e tárgyban hozott határozata alapján a kamara az alábbi felterjesztéssel fordult a keresk. miniszterhez: — Különös fontossága van annak — mondja a felterjesztés — hogy az átadás nélkül való zálogszerezésnek egy bizonyos formája legyen. Ha megengedett lesz a kisiparosnak az elzálogosítás a zálogtárgy átadása nélkül, akkor a kisiparos kölesönt vehet fel gépeire s ipari műhelyének berendezésére. Így olcsóbb is lenne számára a hitel, mert biztosítékot nyújt, ezzel szemben munkaeszközzeit az igénybevétt hitellel jobban ki is használhatja s így ezáltal a személyi és dologi hitel minden előnye egybekapcsolódik.

Mint megírtuk, az Országos Református Lelkészegyesület Kecskeméten augusztus 20—25-ig országos konferenciát és közgyűlést tart. Ez alkalomból az egész református egyház legjellegesebb férfai tartanak előadásokat.

A kongresszusra Debrecenből is sokan elutaznak Kecskemétre, így dr. Baltazár Dezső püspök, dr. Lencz Géza, dr. Csikesz Sándor, Kiss Ferenc és dr. Tankó Béla egyetemi tanárok, dr. Erdős Károly lelkészintézet vezetője, dr. Kály Kálmán tanár, továbbá Baja Mihály és Kolozsvár Kiss László református lelkészek.

Kik vesznek részt az ORLE gyűlésén Debrecenből.

Mint megírtuk, az Országos Református Lelkészegyesület Kecskeméten augusztus 20—25-ig országos konferenciát és közgyűlést tart. Ez alkalomból az egész református egyház legjellegesebb férfai tartanak előadásokat.

A kongresszusra Debrecenből is sokan elutaznak Kecskemétre, így dr. Baltazár Dezső püspök, dr. Lencz Géza, dr. Csikesz Sándor, Kiss Ferenc és dr. Tankó Béla egyetemi tanárok, dr. Erdős Károly lelkészintézet vezetője, dr. Kály Kálmán tanár, továbbá Baja Mihály és Kolozsvár Kiss László református lelkészek.

Két napig aludt és meghalt

A szomszédos Egyek községben lakó 33 éves Debrődi Imréné a napokban megbetegedett, heves főfájás bántotta. A szenvedő asszony elment a község orvosához s orvosságot kért; az orvos rendelt is neki valamilyen port, amit az asszony hazavitt s mikor újra heves főfájás vett rajta erőt, türelmetlenségében kétszer többet vett be a porból, — mint amennyit az orvos előírt. A szerencsétlen asszony a portól azonnal mély álomba merült, két napig nem tért magához, míg aztán a másodnapon konstataáltak, hogy — meghalt. A debreceni ügyészség megengedte Debrődiné eltemetését.

Kálvineumi ünnepély Sárreudvariban.

Vasárnap délelőtt és délután a sárreudvari református gyülekezet a Kálvineum javára áldoz. Az ünnepély délelőtti isteni tisztelettel kezdődik, amelyen Molnár Ferenc debreceni lelképásztor prédikál. — Délután ugyancsak a templomban vallásos ünnepélyt tartanak. Molnár Ferenc debreceni lelképásztor imája után a helybeli dalárda énekszámokat fog előadni. Az alkalmi ünnepi beszédet dr. Erdős Károly lelkészintézet vezetője tartja.

Ugy a délelőtti, mint a délutáni adakozások a nyiregházai leánykálvineumi alapot gyarapítják. Az ünnepély iránt igen nagy az érdeklődés, mivel az ottani lelkész, Nagy Ferenc, megelégedéssel amerikai lelkész kérelmére ismertette az ünnepély jelentőségét.

Kérje mindenkit a „Debrecegy”-t.

A mesterképző döntőbe egy debreceni sakkozó sem jutott be

A mestertornán dr. Nagy Géza négy ponttal az első helyen vezet — Ma szünetének a mérkőzések — Délután 5 órakor végjáték megfigyelési verseny lesz — A nemzetközi sakkturna ötödik napja

Tegnap volt a sakkturna ötödik fordulója és tegnap fejeződtek be a mesterképző előmérkőzések. A főturna játékosai ma pihennek és csak vasárnap folytatják a mérkőzéseket. Mindemellett a városháza díszterme ma sem marad zárva, mert ma játsza le dr. Tartakower a dr. Seitz-al függőben maradt játszmát, délután 5 órakor pedig a rendezőség végjáték megfigyelési versenyt rendez, melyen a két elismert kiváló végjáték mester: Tartakower dr. és Przepiorka fognak versenyezni.

A mesterképző tornán ugyancsak szünetel a játék. Ennek a tornának az előmérkőzéseit tegnap fejeztek be és a versenybírók tegnap döntöttek afelett, hogy melyik 16 játékos indulhat a döntő mérkőzésekben. A döntő mérkőzések két csoportban fognak folyni. Az első csoportban: Absehanek, Réthy, Hercz, Sárközy, Jakab, Rácz, Földessy, Krivoss; a második csoportban: Höhnlinger, Heim, Schweiger, Balogh, Krénosz, Demeter, Müller és Sarga mérkőzések egymással. A mesterképző küzdelmei rendkívül érdekesnek ígérkeznek, mert hiszen a győzelem nem kevesebb, mint a két csoport győztesének mesterré avatása és az ezzel járó gőnyörri mesterdiploma bírtokba vétele, amelyet a kiváló Haranghy festőművész készített.

A mesterképző döntőjébe, sajnos, egyetlen debreceni sem jutott be. A debreceniek kiesése azonban nem a debreceni mesterjelöltek gyengeségét mutatja, hanem a verseny magas színvonalát. Egyes csoportokban ugyanis ép a külföldi játékosok gyenge szereplése miatt, a magyarok egymástól vették el a győzelmet s ezzel a náluk gyengébb külföldieket juttatták a döntőbe. Így például főleg a debreceni győzelmek gátolták meg a csehek abban hogy öt játékosuk mind bejusson a döntőbe, holott a legutóbbi Bécs—Budapest—Prága—Berlin városok közötti versenyen a csehek voltak az elsőek.

A mestertorna azonban tegnap is meghozta a debreceni dr. Nagy Géza mester győzelmét. Dr. Nagy a tegnapi mérkőzését kiköszörülte és tegnap dr. Vajda felett aratott győzelmet. Ezzel a győzelemmel azután újra a torna élére került, ahol 4 ponttal vezet, az utána következő Johner és Kmoeh előtt, akik az öt fordulóban 3 és fél pontot szereztek. Kiváló eredményt ért el tegnap a fiatal fővárosi mester, Steiner, aki dr. Tartakowerrel remire végzett. Przepiorka tegnap is vereséget szenvedett ellenfelétől dr. Seitz-től és így még mindössze fél pontja van.

A torna ötödik fordulójáról tudósítunk az alábbiakat írja: A Vukovich—Kmoeh játszma, a fiatal horvát mester vereségével végződött. A középjátékban hibás lépést tesz Vukovich, amit Kmoeh kihasznál és megadásra kényszeríti Vukovichot.

Dr. Asztalos a huszadik lépésig körülből egyenlő állásban volt Johner-rel. Ekkor azonban Johner fölénybe kerül és Asztalost nehéz helyzetbe juttatja. Asztalos nem tudja áttörni magát a támadáson, mire a játszmát feladja.

Értékes remít ért el Steiner, dr. Tartakowerrel szemben. A játszma elején vezet eserlő mindkét fél. — majd Steiner bástyaáldozattal állás fölényt szerez, de nem tudja értékesíteni. Hosszu végjáték után az ellenfelek a játszmát remire adják.

Przepiorka sem tudott győzni, a magyarban dr. Seitz-től hosszú vég-

játékban vereséget szenvedett. Havasi, aki tegnapelőtt dr. Nagy Gézát győzte le, tegnap vereséget szenvedett Prokestől. Havasi közép játékban elnézte magát és tisztet veszt, mire a játszmát feladja.

A Grünfeld—Mattison játszma, Mattison vereségével végződött. — Grünfeld vezérgyalog nyitással fölényes állásra tesz szert és végjátékban vezérfogással győz.

Dr. Nagy Géza tegnap is remek kombinációs játékkal győzött dr. Vajda felett. Dr. Vajda a királysárnyon kezdte a támadást, míg Nagy dr. a királyné szárnyon. Sikertült kombinációs támadással áttört a királyi szárnyát, mire dr. Vajda 34 lépés után a játszmát feladja.

A játszma lefolyása a következő volt:

Fiatal leány holtteste a podgyászoként feladott ládában

Belgrád, augusztus 14. Néhány nappal ezelőtt a Niss melletti Grock községben elünt a járási főnök 16 éves leánya és bár az egész országban kutatták, nem találtak a nyomára. Most egész különös módon akadtak rá a fiatalleány holttestére. A nisi vasúti állomáson ugyanis a személypodgyász között felütni egy láda, amelyen nagyon gyanus jelek mutatkoztak. A vas-

Világos: Nagy Géza dr. Sötét: Vajda Árpád dr.

1. Hg1—f3, Hg8—f6. 2. c2—c4, g7—g6. 3. g2—g3, Ff8—g7. 4. Hb1—c3. 0—0. 5. Ff1—g2, d7—d6. 6. 0—0, e7—e5. 7. d2—d3. Hb8—c6. 8. Ba1—b1. Fe8—e6. 9. Hf3—g5, Fe6—d7. 10. h2—h3, h7—h6. 11. Hg5—f3, Kg8—h7. 12. b2—b4, Hf6—g8. 13. Hc3—d5. Hc6—e7. 14. e2—e4, f7—f5. 15. b4—b5, c7—c5. 16. b5×c6 l. p., b7×c6. 17. Hd5×e7, Hg8×e7. 18. e4×f5, He7×f5. 19. g3—g4, Hf5—e7. 20. Fe1—c3 c6—c5. 21. Hf3—d2, He7—c6. 22. Hd2—c4, Vd8—c7. 23. Vd1—d2, Ba8—e8. 24. He4—c3, Hc6—d4. 25. Bb1—b7, Vc7—e8. 26. Fe3×d4, Fd7—e6. 27. Bb7×g7+, Kh7×g7. 28. Fd4—e3. g6—g5. 29. Hc3—e4, h6—h5. 30. Fe3×g5, h5×g4. 31. Fg5—h6+, Kg7—h7. 32. Vd2—g5, Vc8—e7. 33. Fh6×f8, Be8×f8. 34. Vg5—h5+ sötét feladta.

Az ötödik forduló után a mesterek pontszáma a következő: Nagy dr. 4 pont, Johner és Kmoeh 3 és fél pont, Vukovich 3 pont, Prokes, Grünfeld, Havasi 2 és fél pont, Mattison, dr. Seitz, dr. Tartakower és Steiner 2—2. dr. Vajda 1 és fél, dr. Asztalos és Przepiorka fél-fél pont.

A debreceni tenniszversenyek második napja

Legjobb magyar versenyzők vettek részt a mérkőzésben

A Katonatiszti Tennisz-Kör országos tenniszversenyének második napja is szép közönség előtt, igen nagy érdeklődés mellett folyt le. A tegnapi mérkőzések ugy érdekesekben, mint erős küzdelemben felülmúlták az első nap küzdelmeit, mit a közönség igen sokszor szünni nem akaró hálás tapsokkal jutalmazott. A döntőmérkőzések szombaton és vasárnap kerülnek eldöntésre s az előmérkőzések küzdelmei már mos sejtetni engedik a döntőmérkőzések nagyszerűségét.

Pénteken este érkeztek meg a versenyre Kelemen Aurél és Kirchmayer, a MAC versenyzői, kik most Kehrling után a legjobb magyar versenyzők, különben ők már nem ismeretlenek a debreceni közönség előtt, két évvel ezelőtt is részt vettek a bajnokságokon. — Ugyancsak tegnap érkezett meg Baumgarten Magda is, az FTC kitűnő játékosnője.

A pénteki nap eredményei a következők:

Markó Dezső győz Penyigey ellen 6:1, 6:4. Dörner László (Arad) Drezdner Iván ellen 6:2, 6:4. Ebben a számban szombaton az első fordulóban Kirchmayer Várady Szabó Sándorral, Markó Bánó Lehel, Kelemen Aurél Némét Gy. (Miskolc) kerül szembe. A győztes még Dörnerrel kerül össze. A győztest előre megjelölni szinte lehetetlen, olyan erős küzdelmek lesznek.

Női egyes Debrecen bajnokságáért. Baumgarten Böske (FTC) győz Dömötör Böske ellen 6:1, 6:2. Dömötör Klári Létay Annus ellen 6:0 6:1, Svastits Virgi (Kaposvár) Fényes Pálné ellen 3:6, 6:3 10:8 arányban. Elődöntőbe kerültek Baumgarten Magda—Dömötör Klárral, Svastits Virgi (Kaposvár)—Nagy Ducival. A győztesek kerülnek a döntőbe.

Férfi páros Debrecen bajnokságáért: Várady Szabó Andor—Markó-pár győz Bánó Lehel—Ráth-pár ellen 6:2, 6:1. Kleinszer—Párducz-pár (Alag) győz Pogány Balla—Mayer (Kaposvár) ellen 5:6, 6:4, 19:8 arányban. Döntőbe került Várady Szabó—Markó-pár, ellenfele Kirchmayer—Kelemen, —Dörner—Drezder-pár lesz.

Vegyes páros Debrecen bajnokságáért: Várady Szabó Andor—Dömötör Klári győz Nadányi—Nadányiné ellen, Mayer—Littkéné Nyíri—Fényes Pálné ellen 6:2, 6:0. Ebben a számban még nem alakult ki a sorrend.

Női egyes Tiszántul bajnokságáért: P. Gál Sári győz Nadányiné ellen 6:2, 1:6, 6:3. Fényesné Littkéné ellen 6:1, 6:0. Az elődöntőbe P. Gál Sári győz Fényesné ellen 4:6, 6:3, 6:3. Dömötör Klári Svastits Virgi ellen 6:2, 6:3. Döntőbe került e szerint P. Gál Sári

(Diógyőr) és Dömötör Klári (Debrecen). A győztest a nagyon jó Dömötör Kláriban látjuk, aki a bajnoki címért a múlt évi bajnokával, Nagy Ducival mérkőzik meg.

Férfi egyes Tiszántul bajnokságáért: Balla győz Párducz ellen 6:2, 6:1. Markó Örményi ellen 6:2, 6:0. Kleinszer (Alag) Pogány (Kaposvár) ellen 6:3, 6:2. Mayer (Kaposvár) Hajdu András ellen 6:3, 6:2. Dörner László (Arad) Miklós Béla ellen 6:2, 6:0. Itt nagy küzdelem lesz az első helyért Dörner, Némét és Markó között. A győztes a tavalyi védővel, Várady Szabó Andorral küzd meg a bajnoki címért.

Férfi páros Tiszántul bajnokságáért: Várady Szabó—Markó-pár biztosan győz tavalyi legyőzőjük, Némét—Miklós-pár ellen 6:2, 6:3 arányban, bár Vay—Pogány győz Nyíri—Nadányi ellen 6:1, 6:2, de vereséget szenved a Drezdner—Dörner-pártól 9:7, 6:2. Döntőbe kerülnek: Várady Szabó—Markó és a Drezdner—Dörner Kleinszer—Párducz (Alag) mérkőzés győztese, előreláthatólag Drezdner—Dörner lesz.

Szaporítani kell a városi zeneiskola tanárainak számát

Csütörtökön délután dr. Csűrös Közművelődési tanácsnok elnöklésével a városi zeneiskola felügyelő bizottsága ülést tartott.

Az első pontnál, Hammerstädt János nyugdíjazási ügyénél nagyobb vita fejlődött ki. Végeredményben úgy határoztak, hogy miután Hammerstädt nyugdíjazása még nem befejezett tény, emélfogva leveszik a napirendről az állás betöltésének kérdését.

A felügyelőbizottság érdekes ügyben hozott határozatot. Ugyanis, — mint ismeretes, az iskola növendékeinek száma folyton szaporodik, ezzel szemben a tanerők a szanalás következtében a régi állományban vannak. A felügyelőbizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy már most akciót indít az iránt, hogy a kormány engedélyezzen több tanári állást, mivel a tanítást már lehetetlenség lesz ellátni. A bizottság határozatát javaslat formájában a városi tanács elé terjesztik, hogy ott is állást foglaljanak ez ügyben.

A bizottság öt új állást kíván létesíteni, még pedig egy-egy hegedű és gordonka és három zongoratanári állást. Ez már csak azért is indokolt, mert most az a visszás állapot uralkodik, hogy a rendes tanerők számát háromszorosan haladják túl az óraadók.

Még egy másik fontos kérdés is szerepelt a bizottság előtt: a tandíj és beíratás kérdése. A bizottság oly értelmű javaslatot fog a városi tanács elé terjeszteni, hogy a jövő iskolai évben 60 aranykorona tandíjat állapítson meg. Ebben az összegben azonban már benne van a fűtési díj is. A beíratási díjat 3 arany koronában kívánják megállapítani. Ezzel szemben az óradíjakat is felemelik és pedig az eddigi 6 arany koronáról hétre.

Butorok
eredeti gyári árban
részletf. vételre is kaphatók
Debreceni Faipar
Részvénytársaság
városi irodájában
KIRÁLY-UTCA 4. SZÁM

Ha férfi vagy! Végy férfi ruhát!
Gerőné! mert ott nagyon kedvezően vásárolhat.
GERO ERNO férfi, fiú és gyermek ruha áruháza.
Debrecen, Piac utca 69. szám (közvetlen U. Mann fűszerüzlet mellett).

Évente kétszer, vendéglőben
fordulástól követendő
a Debreceni.

A debreceni Szent András-templom

(Mutatvány Zoltai Lajosnak: „Telefalvak Debrecen mai határa és külső szélvonalai” címmel most)

Debrecennek, mely a legrégebb főljegyzésekben Debruzun, Debruchun, Villa de Broten, de Brechen, Debrecench, Debrechen, Debrecen, Civitas Debrechen néven fordul elő két templomáról, két monostoráról és legalább is öt kápolnájáról van tudomásunk, részben csak sejtelmünk.

a) *Szent András temploma.* Közönségesen tudja van, hogy az 1802. évi nagy tűzvészig a mostani ref. nagytemplom helyén állott öreg templomot neveztek így a reformáció előtt. Már 1564-ben olyan tűzromlás érte, hogy 64 esztendeig romokban, hasznavehetetlenül állott. Csak Bethlen Gábor fejedelmi bőkezű támogatásával javíthatták ki az omladozó falait és láthatták el új fedéllel elődeink. A templom akkor sokat veszített eredeti építészeti jellegéből, főként belsejében. Ez az 1564. évi tűzvész és a 64 esztendő elhagyatottság teljesen tönkretette a templom boltozatát, megsemmisítette a boltozatnak valószínűleg díszes faragású heveder és diagonális gerinceit. A Szent András temploma építési idejét magok a debreceniek sem ösmerték. A mostani nagytemplom alapkövébe rejtett emlékiratok szerint már a XII. században is légezt egy szer; annak előtte pedig más templom emelkedett ugyan ezen a helyen; fundamentumai ma is ben vannak a földben; köveit az elbomlott Szent András falaiba beépítve találták meg.

Szűcs István 1245-re teszi a templom építésének idejét, vagyis a társak elvonulását követő első évek-re. Szerintem ennek a templomnak alapjai vannak most is a földben. A Szent András templom csucsíves építészeti alkotása volt, mely csak a XIII. század vége felé kezdett meghonosodni hazánkban. — Bunyitay Vince állapította meg hitelesen az Avignonban székelt XXII. János pápának magyarvonalatkozása egyik leveléből, hogy a debreceni Szent András templomot Imre váradi püspök építtette és szentelte fel 1297—1311. között. Ez a pápai levél „insignis”-nek, kitűnőnek, kiválónak — mondja Debrecen falvában (hibásan írva: villa de Broten) épült egyházat. A templomnak ezt a jeles ségét még inkább megértjük, ha két három azon korbéli más templommal összehasonlítjuk a róla megmaradt rajzok alapján. E rajzok ugyan kezdetlegesek, hiányosak, kevésbé megbízhatók. Lehetetlen tisztán tájékozódni belőlük a témérdek leleményességgel dolgozó gépi thikus építészlet mindig jellemző faragványos részletei felől. Mindazon által több tekintetben valószínű má sát mutatják a templom alakjának, méreteinek és külső diszitivényeinek. A közölt alaprajz a nyolcszög három oldalával záródó, egy hajós templomot tüntet elő, míg nyugoti végén alaprajz is nyolcszögű zömök toronnyal díszeskedett.

Különösebb figyelmet érdemel a templom szentélyének záródása, a mely — mint az imént mondtam, a nyolcszög három oldalából alakult s egyenesen folytatása a hajónak. Vagyis szentély és hajó egyforma szélességű. Ugye de 9 öl — 54 láb — 17.06 méter űr szélességű hajó szokatlan a csucsíveskorai építkezésben. Beboltozása vakmerő, sőt veszedelmes vállalkozás lett volna. Hi szen a főhajó ösmert legnagyobb szélessége a csucsíves templom-építészetben 46.5 bécsi láb — 14.22 mtr. mint például a kölni és reimsi katedrálisoknál.

Azt kell tehát gondolnunk és következtetnünk, hogy a debreceni Szent András templomról fennmaradt alaprajz is hiányos, tökéletlen; de még azt is, amit már fentebb is

pülések. Egyházak és egyháztalansó birtokai területűn a XI—XV. megjelent könyvből.)

megkockáztattam: a Bethlen Gábor korabeli építkezés nem kicsiny mértékben megváltoztatta templomunknak főként belső szerkezetét. Magát e kálvinista erdélyi nagy fejedelmet hívhatjuk tanúnak. Abban a levélben, amellyel az ő hűség debreceni alatalvóinak templomuk épületéhez való eszközök elkészítéséről szóló jelentésükre válaszol, írja nekik: amint megértette, tizenkét faragott kő labon volt annak előtte a templom boltozata, — melyeknek, hogy a debreceniek sem mi szerit nem tehetik, maga a fejedelem is nyilván tapasztalja; semmi módját nem is látja ugy a faragandó köveknek szűk volta, mint a mesterembereknek, kik megfaragnak, fogyatkozása miatt. Annak okáért tetszett a fejedelemnek is a debreceni bíró és eskütt polgárok dispoziciója, hogy téglából vitesse nek fel az oszlopok és öreg illendő mestergerendákkal meghányattassanak, deszkákkal megpadoltassanak, amely utána Istennek kegyel mességéből idővel mennyezzettel megékesíttessék a templom.

Mit igazol ez az érdekes fejedelmi levél? Azt, hogy az Imre váradi püspök által felszentelt templomunkat 6—6 faragott oszlop, bizonyosan ugyanannyi oszlopköteg vagy 16 három hajóra osztotta. E szerint a debreceni templom is három hajós csarnok templom volt; amilyen a soproni Sz. Mihály egyháza, a melynek terjedelmével is felvette a versenyt. Lévéen mindkettőnek külső hossza 158—160, szélessége 63—66 láb. Míg külső alakjában a jóval kisebb és fiatalabb nyírbátori ref. templommal mutat hasonlóságot. — Mint három hajós csarnok templomot bátran összehasonlíthatjuk a miskolci avasi ref. templommal és a budapest-bélvárosi Nagyboldogasszony plébánia-főegyház gót stílusú szentélyével is. Ezek, valamint még a szászsebesi és a brassói öreg templomok arról nevezetesen, hogy körüljárás a szentélyük. Ugyanily szentély-elrendezéssel épült a debreceni Szt. András templom is. Mesterei talán francia minták után dolgozó ciszterciák voltak.

A már többször idézett alaprajzon, a templomhoz támaszkodva, — észak felől 16×55 mt. alantüreltű tágas toldalékot látunk. Bunyitay úgy véli, eredetileg sekrestye volt. én inkább azt a szerény imaházat (auditorium verbi Dei) sejttem benne, melyet a Szent András templom 1564. évi lejegése után nem sok idővel, 1570-ben, Duskás Ferenc főbíró ságában, a templom nélkül maradt debreceni polgárság istentiszteleteknek inkább ideiglenes, mint állandó jellegű hajlékú építtetett a ceme-teriumban. A későbbi restauráláskor pedig a falak áttörésével a főhajót bővítették vele.

A Szent András templom támfalai a Szűcs István által közölt alaprajz szerint inkább faloszlopok, míg a távlati képen, a csucsíves stílusnak megfelelően jól előre utranak és tagolva fiatalodnak. A tökéletlen rajz is elárulja, hogy a támfalak oromzatát faragott levélesomó,

vagy végkereszt virág koronázta. Bátran föltehető, hogy a templom belsejében állott oszlopok, vagy tövek, faloszlopok, vagy ha ilyenek nem voltak, a gyámkövek, szintén nem nélkülözték a faragványos díszítéseket. A széles, magas ablakok faragott műveit nem lehet tisztán kiösmerni a felületes rajzon. Any nyit látunk, hogy az ablakokat kiválasztékok három szakaszra osztoták és mindegyik csucsíves mezőt más-más rajzu róza és lóher idomok töltötték ki. Kár, hogy épen ezeknek ábrázolásából hiányzik a kívánatos precizitás. A déli oldal ajtaja felett nagy rózsanyílás helyettesítette a csucsíves ablakot.

Ez öreg templomnak, amint faragott köveiből, a kollégiumi könyvtárban őrizett későbbi eredetű Bethlen és Rákóczi címereken kívül nem maradt fenn semmi, ugy fényes belső felszerelése is megsemmisült. Holott kétségtelen, a város dugszagdag, legtöbbször fejedelmi rangú földesurai és vagyonos polgárai, ötvösmü

vek drága remekeivel halmozták el az oltárait. Különböző oklevelekből három oltárát ismerjük. Szent István első vértanu, Szent László és Szent Katalin oltárait. Bunyitay azt gondolja, hogy a mellékoltároknál a debreceni vásárok napjait meghatározó szenteket tisztelték: Remete Antalt, Szent Györgyöt, — Nagyboldogasszonyt és Diest.

Ez a méreteinél, külső és belső gazdag felszerelésinél fogva, maga idejében párját messzeföldön ritkító hatalmas egyház, ez a város híréhez, nevéhez méltó építészeti alkotás, amelynek terjedelme: nagyobb mint a váradi első, még Szent László által épített székesegyházé, mindenkor dusan javadalmazott plébános gondjaira volt bízva, kinek lelkészárson kívül több oltárigazgató is segédkezett. Már a váradi püspökség kartulariuma és az 1332—37. évi pápai tizedjegyzék, a váradi egyházmegye ugyszólván legjobb plébániájának tünteti fel.

Régi debreceni alakok

6.

Némethy Laci

Nemes véru debreceni, bensülött debreceni polgár volt. Nagy tagbaszakadt, valmikor daliás természetű ember, akin pompásan festhetett a tizenhatos huszárök egyenruhája s bizonyára nem egy kis lánynak zavarta meg a lelki nyugalmát, itthon is, hát még Csernovitzban.

Mert részt vett a boszniai háboruban is, vitézi medáliát is kapott s együtt temették el vele — tisztes öregségben — a háboruban kiszolgált cugszfüreri kardját.

A robotaszt, nefelejt-kékszemü, modernül szabottan magyar ruhás „nemzetes” ur ugyanis a családtag jain kívül ezt a görbe, kicsorbult éli kardot melengette legjobban a szive szeretetével s mikor nagy mulatozások este a Németh András, meg a Hauer Berei vendéglőjében, az ötödik üveg bornál, — ami alatt a legtöbb esetben Törley-pezsogót tessenek érteni, — a pikoló-fiúnak, pincérgyerekek minden esetben haza kellett szaladnia a „csernovi kard”-ért.

Ilyen mulatozások sürjen fordul tak elő a Németh Laci életbeosztásában, mert nagyon meleg szívü ember volt s baráti összeköttetésben állott a fél Debrecennel. „Komája” volt neki rengeteg számmal s különösen szerette a bohémvilág fiataljait, öregjeit, újságírókat, színészeket. Sokszor ültek együtt bánatkergető, bútfelajtó északákon az Angol Királynő „Bundájá”-ban *Ady Endrével*, a nagy költővé lett akkor táju debreceni újságíró legényvel s pertu barátja volt a színészlátó legtöbb tagja ma már hirneves fővárosi művészek. Mint az itteni katonaság, a „Pavilon”-laktanya huszállítója nagy megbecsülésnek örvendett a katonai körökben s bizony nem egy éjszaka ültették le a „boszniai hős”-t maguk mellé mulató tisztársaságok tagjai. Különösen szerette az öregret, — mert hát ő is öreg lett egyszer — gróf Eszterházy Pali.

Egyszer itt járt Laci bácsi egykori csernovici századkommandása — mint már a Vilmos huszárök ezredese — s az „Angol királynő”-éttermében nagy lakomát csaptak a tisztek tiszteletere. Megtudták pedig, hogy Németh Laci ott busul a vendéglő másik helyiségében; a „Bundá”-ban száz szál gyertya, száz icce bor mellett, kezében forgatva a hazulról elhozott zugszfüreri kardot. Azt a régít.

Gróf Eszterházy Pali bement Laci bácsiért s „raport”-ra hívta be a volt 1878-as századkommandáns élé.

Laci bácsi derakára kötötte a kardot, átment „ezredes urék”-hoz s szabályszerűleg lejelentkezett: — Méltóságos uramnak alázatosan jelentkezem, — mert még élek, Isten kegyelméből, — én Németh Laci, — aki ugyan László, de a „kis okkupáció” alatt még Laci voltam, a többek között Mosztárnál, Stolanénál, meg (és itt lehajtotta a fejét) Maglái-nál is...

Az ezredes ur felállott s megölelte Laci bácsit s meghiátottan szorongatta az öreg kezét.

Egy pillanatig szomoruan tekintettek egymásra... Mosztár, Maglái, Stolar! Nyolcezer magyar ember itta meg a levét az eme bosnyák, hercegöc-helységek nevéhez fűződő ütközeteknek, olyan formán hogy ez a lé keresztül csurgott valamennyinek a sirhalmán. Mert magyar vér volt...

A nem mindennapi jelentkezés után olyan karakán multság követte, amilyenre kevésre emlékezhetnek a felszolgáló pincérek.

Leány, asszony hiányában Pali gróf Laci bácsival járta el a „boszniai csárdást”. A pillanat ünneplésségét pedig nagyban emelte, hogy a csárdás-fogás közben kilendült csernovici kard leseperit az asztalról pezsögős üvegeket, poharakat s mi egymást. Nem volt nagy baj, hiszen reggel felé, — mikor az ezredes ur egynéhány főtiszt kíséretében eltávozott, — az ott maradt tiszt urak ugy is bevettek minden tükröt és ablakot az étteremben szabályszerű huszárhátvágással...

Néhány évvel ezelőtt követte a halálba hosszú évekig betegen fekvő feleségét s a háboruban szerzett betegségében elhunyt fiát. Ha enge met biztak volna meg a sírfeliratának a megszerkesztésével, Arany János eme költemény sorát vésettem volna a síremlékére:

— Amit cselekedett „szép mulatás s férfi munka volt”.

Szathmáry Zoltán

NAPONTA FRISS TÖLTÉSÜ, JÉGBEHÜTÖTT

világos és barna

palackos sör

Csanak József K. R. T.

fűszer- és csemege kereskedésében

TELEFON 70. DEBRECEN, FIAC-UTCA 51 SZAM

Barabás Samu nagytiszteletű ur portáján

Interjú a muskátlik, violák és rezedák társaságában -- Barabás nagytiszteletű ur utja Magyarlápától a kabai paróchiáig és a képviselőségig

Kaba, augusztus 14.

A templom kiskertjében, az alacsony léckerítésnél két leányka leelkedik. Az egyik szőke, s valamivel nagyobb, mint a másik a barna. Nagyon-nagyon néznek, várnak valakit. A szőke, meg a barna kis fej hirtelen közel hajlik egymáshoz, szölgésre nyílik az ajkuk, tapsra ütök a kezüket és könnyű nekirámodással kerülik meg a templomot, hogy az uccára jöhessenek.

— Kezít csokolom nagyapa... kezít csokolom nagyapa... — kiabálják mindketten. Az öröm bitorra festi kedves gyermekarcukat és nyakába kapaszkodnak a nagyapának, egy derék, tagbaszakadt embernek. Csokolják az arcát, csokolják a kezét, hozzá bujnak és hízlekedve, tiszta gyermek szeretettel mondogatják.

— Nagyapa... drága, kedves nagyapa...

A nagybajszu, egyenes, keménytartású javakorabeli ur pedig gyéden viszonzza a szeretetet, kézen fogja a két kis leányt, a szökét jobbról, a barnát balról és eltűnik velük a „tiszteletes ház” kapuján.

Alig pár lépésre állok a nagytiszteletű ur házatól. Oda igyekszem, hogy meglátogassam Barabás Samu nagytiszteletű urat és nemzetgyűlési képviselőt. A kapuhoz érek, de nem nyitok be rajta. Valami felöltök az emlékemben, egy erdélyi református pap jut az eszembe s aztán gyorsan kapcsolódnak a képzetek. Huszonöt-harminc évvel ezelőtre dob vissza az emlékezés. A történet színhelye Erdély, Szolnok-Doboka vármegye. A szereplő egy református pap, aki nagyon hasonlít ahhoz a paphoz, aki az előbb elírtam a kapuban. A pap református, híveinek atyja, lelkiüknek vigasztalója, jóban, rosszban osztályososa s a magyarságnak fanatikus hirdetője. Egyházának hű katonája, aki bátran harcol nemcsak a hitéért, de a hazáért is és Erdélyért s az ott lakó magyarokért. A templomban prédikál és imádkozik a közéletben, a vármegyei közgyűlési termében szónokol, szervez, szervezi a magyarságot az ijesztően szaporodó oláh tengerben. Az izmos, erős férfialak magasan kiemelkedik a közélet emberei közül és vezetője a harenak, amely a Vajda Sándorok, Mihályi Tivadarok és Lukácsi pópák ellen indult meg. Szolnok-Doboka vármegyében, a Magyarlápósi református lelkész a magyar érdekek legelszántabb és lehatározottabb harcosa. Jó pár esztendő óta ugrom az emlékezésben. Háború van. A Magyarlápósi református lelkész Kolozsvárra kerül. Mátyás király koronázó városában terjeszti a hitet, vigasztalja a szenvedőt. A nagy király fekete hadseregének nagyszerű hősei kiköttek sírjukból és katonának mentek a kemény székely legények, hogy acélos karral és székely daccal védjék az erdélyi béceket. A láposi református lelkész szava buzdítja őket a dicsőség harcaira. Aztán emlékezetembe zuhan ezerkilencszáztizennyolc, Erdély megszállása s ezzel az oláh invázió. Feljajdulnak bennem a rettenetes szenvedések, a durva erőszak, a sötét börtönök s a vérlázító kegyetlenségek, melyekkel a könnyen rabolt föld népét pusztítják.

A rémület megdermeszti az ajkakat, csak kevés nyílik panaszra és még kevesebb tiltakozásra. Valaki felkiált: a Magyarlápósi reformá-

tus lelkész kiáltja, hogy elég volt. Ismét ki áll bátran, férfiasan és szemébe néz a betolakodóknak, épügy, mint husz-harminc éve, a lafalusi pópának és a többieknek. De most nem a jog, hanem a puskatus az ur. A volt láposmagyari lelkész börtönbe vetik, az európai híri nagytudossal, Apáthyval együtt perbe fogják majd nagy váltságdíjért szabadon engedik. A fellelvár börtönének küszöböt a bilincsekbe vert rabmagyarok buzdításával, bátorításával lépi át: ne hadd a magyart. A Magyarlápósi református lelkész nem is hadja el az ő magyarjait. Nagy lelke egész nekifeszüléssel dolgozik a magyarság szervezésében. A koloz-

Egy kis politika a muskátlik és violák közt

A lány szellő megborzolja a virágok szirmait s a rezedák, szegfűk, violák és muskátlik finom parfümjé száll a kerti asztal felé, ahol Barabás Samu nagytiszteletű urral és nemzetgyűlési képviselővel szemben ülök.

— Hogy vakációzik képviselő ur és mivel tölti az idejét?

— Jól — volt a válasz. — Dolgom most is van elég, itt van a paróchia, meg a kerület, bőven van ott tenni és cselekedni való. Az ügyekkel való foglalkozás kiteszi a nap egy jó részét, a többi meg nagyapáskodással töltöm. Itt vannak az unokáim Nagyenydről, ők is vakációna jönnek, nekik is kell, hogy valami időt szánjak.

— Mi újság a politikában?

— A politikában? — A politikát most száműztem és csak ősszel fogok újra foglalkozni vele.

— Hát akkor képviselő urnak az őszre mik a politikai trevei? Mely vitákban szándékozik résztvenni?

— Hozzá fogok szólni a kultusz-tárcához és követelni fogom a népoktatás terén az 1848. XX. tc.-nek a fokozatos végrehajtását.

— Hozzá fog szólni képviselő ur a főrendiház vitájához?

— Azt még nem tudom egész biztosan, de valószínűleg tartom mert szükségét látom annak, hogy az egyenlőség elvén követeljem valamennyi protestáns püspöknek a főrendiházban való képviseltetését.

Én Bethlen-párti vagyok

Sok kérdésre válaszolt ezután még a képviselő ur, úgy, hogy a politikai szűnet jó hosszú politikai interjúzásra nyult el. A politikai reminiscenciák egészen az emlékezetes 1923-iki augusztusi értekezletig mentek vissza, amikor, az azóta már megboldogult Nagyatádi kezét nyújtotta Bethlen gróf miniszterelnök felé és ezeket mondván:

— Ne félj István, én téged nem hagyok el, kijelentette, hogy mindenkor őt támogatja.

— Így vagyok én avval az egységspárti politikával — mondotta a nagytiszteletű ur. *Nem tartom magam valami különösen kormány-*

vári református templom szőszéke azonban hatalmas fellelvár, ahonnan messzire repül a zengő szó és vasvárat épít a magyar szívekben, ahol az oláh puskatus nem tudja azokat ledönteni. A Magyarlápósi nagytiszteletű urat szuronyos katonák veszik közre és áttesszik a határon, mert úgy gondolják, hogy az ő nagyságának ezzel vége szakadt. Emlékezem még egy utolsót szölkent. A Magyarlápósi nagytiszteletű ur Csonkamagyarországi életének állomásain nyargalt át, míg aztán megpihent annál a csendes „tiszteletesháznál”, amelyben most Barabás Samu nagytiszteletű ur és nemzetgyűlési képviselő lakik.

párti embernek, én Bethlen István gróf politikáját vallom és a párthoz Bethlen István gróf politikája köt.

Ezzel azonban vége szakadt a politikának. Nem tudom és bizonyára a képviselő ur sem tudja, hogy, — hógynem, egyszercsak Erdély került szóba. Talán a gondolat legtitkosabb útjain értünk Erdélyhez, ahová mindig gondolok és bizonyára a képviselő ur is, vagy talán az erdélyi lélek érezte meg, az erdélyi lélek kívánczóságát, hogy halljon valamit arról a földről, hol a bölesője ringott, mert Erdélyről kezdtünk beszélgetni.

Amilyen gyorsan jött az összeomlás, olyan gyorsan jöhet a feltámadás

Gyorsan pereg le előttünk Erdély legutolsó éveinek története. A Trianoni békére terelődik a szó s arra hogy Erdély elveszett!

— Nem maradhat ez így!

— Nem bizony — végzi rá a nagytiszteletű ur — mert Európa békéje feltétlenül megkívánja Magyarország integritását.

— De vajjon mikor jön rá erre az igazságra a népszövetség?

A nagytiszteletű ur szemében acélos tekintet villan fel s válaszol:

— Amilyen gyorsan jött az összeomlás, olyan gyorsan jöhet a feltámadás.

Ferenc József unitárius püspök, mint „bolsevista“

Fordul a társalgás menete. A sok-sok szomorú emlék elesít, s a reménykedő lélek maga mögött hagyva az elszünetett borzalmat és jogtalanságokat — már mosollyal és gunnyal beszél azokról, akiknek felfuvalkodott nagyhatalmi törekvései, félszeg és groteszkül kiskörü ambíciói olyan hangos habotákat váltanak ki világszerte. Ilyen az alábbi történet is, amelyet a „nagytiszteletű képviselő ur” elmondott.

— Amikor az oláhok bejöttek Kolozsvárra, az történet, hogy a város tizenöt előkelő polgárát, köztük Ferenc József unitárius püspö-

100.000 kor, 1 kat. hold

nitrogéntrágyázása! Növényeinknek a legfontosabb a nitrogén! Számos fontosabb a nitrogén! elismerő levél szerint a növényt fejlődésében dus, úde egészségessé teszi, a terméshozamot hatalmasan növeli

Azoform. Egy a sok közül: ... a bokrosodásnál pedig az oltott e önyére a fejlődés színben és sűrűsödésben erősen szembeütő volt Ez a különbség állandóan fokozódott árpánál. Tengerinél a különbség már messziről szembeütött. ... az oltott egyenletes, cca 185 cm magas és sötét zöld színű. 1. sk. gazd. népiskola Debrecen. Juhászsk. igazgató. Prospektust küld, megrendelést levelez. (minden növényhez más-más fajta!) és

képviselőt ad: Vámos Géza vezérképviselő, Budapest V. Bank-u. 5

köt, a róm. kath. esperes-plébánost, a ref. esperest és az evangélikus esperest, tuszokul letartóztatták. — Összefogták őket az oláh szigorencia emberei s nagyhangon a fejükre olvasták a „föbölsevistáknak”, hogy a mai naptól fogva életükkel és vagyonukkal felelősek a város csendjéért és rendjéért. Ha valamelyik „románok”, legyen az katoná, vagy civil, baja történne, — mondta a parancsnok, úgy a tuszokon állanak bosszút. Ezzel a parancsnok véstjósloán körülhordozta tekintetét a tuszokon és megakadt az öreg unitárius püspökön, Ferenc Józsefen, aki a tuszok közül elébe lépett és szólni akart.

— Mit akar, — kérdezte a parancsnok.

A patriarchakoru, nagy tiszteletben álló főpap erre a következőket mondta:

— Urak! Miért érte ép az unitárius egyházat az a kiténtetés, hogy a püspököt vették tusznak? A többi egyháznak is van püspöke s azok közül még sem hoztak egyet sem ide.

A kérdés láthatólag meglepte a parancsnokot — nem is tudott hirtelenében válaszolni arra, hanem tanácskozássra bujt össze a vezérkarával. Aztán röviden határozott. — Bunye — mondta oláhlul. — Hát a püspök urat szabadon engedem és ezennel felmentem a bolsevizmus vádjá alól, azonban elrendelem Ürmössy esperes letartóztatását és őt vádolom bolsevizmussal.

A szürkület már leereszkedett, Lenge szellő játszadozik a nagytiszteletű ur kertjének virágai között, megborzolja a piény szirmokat, a rezedák, a violák, muskátlik felneszelnek, meghajlítják álmos fejüket és várják a hajnalt...

Ufalussy Gyula.

Egyek község Petri államtitkárnak átadta a diszpolgári oklevelet

Budapest, augusztus 15. Meleg és bensőséges ünnepség keretében adta át ma délelőtt Egyek hajdúmezei község népes küldöttsége Petri Pál kultuszminiszteri államtitkárnak a diszpolgári oklevelet. A küldöttséget Angyal Antal községi főjegyző vezette és részt vett abban Scharff Kálmán káptalani főintéző és az előjáróság is.

Az ünnepségen megjelent a minisztérium egész tisztikara. Angyal Antal főjegyző üdvözölte az államtitkár és kiemelte azokat a nagy érdemeket, amelyeket az államtitkár a község felvirágoztatása körül szerzett.

Petri Pál államtitkár meleg szavakkal köszönte meg Egyek község szeretetének megnyilvánulását.

Vitéz NAGY BELA SZIJGYARTÓ DEBRECEN Hunyadi-ucca 13.

Raktaron tart: Egyszerű írás és kocsi löszerszámoka

Ostornyeleket	Boka és térdvédőket
Izzasztókat	Bőrpuihó
Hevedereket	Fényesítés tisztító szereket.

MEGRENDELESEKET ÉS JAVITASOKAT SZAKSZERUEN ÉS JUTANYOS ÁRON ESZKÖZÖL

Vitéz NAGY BELA SZIJGYARTÓ DEBRECEN Hunyadi-ucca 13.

Egy millárd értékű vámcsalást lepleztek le Debrecenben

Titokzatos perzsaszőnyeg-szállítmányok -- Egy gyanús szállítmányt a Kis-templom előtt posztoló rendőr fogott el

A csempésztársaság nyomában

Pénteken reggel Debrecenben nagyarányú csempésztársaságot fűleltek le s ezzel kapcsolatban egy milliárd korona értékű perzsaszőnyeg szállítmányt foglaltak le, amelynek behozatalával óriási vámcsalás esete látszik fennforogni. — Az érdekes bűnügyben a debreceni rendőrség, a pénzügyőrség és a fővámhivatal nagy arányú nyomozást nindított s azt nemcsak Debrecenben, de a határmenti Kismarjában is még mindig folytatják. Az érdekes bűnügyről a „Debrecen” munkatársa az alábbiakat jelenti:

Szaporodnak a szőnyegházak.

Az utóbbi időben a nagy gazdasági és kereskedelmi stagnáció ellenére is Debrecenben egyre-másra nyitnak új üzletek. A főbb utvonalon is, de meg mellékutcákon is. Az új üzletek rendszeren szőnyegházak s szinte hihetetlenül hangzik, de így van, olyan egyének is nyitottak szőnyegüzleteket, akiknek a szaklalkozása nem is szőnyegkereskedés. És annak dacára, hogy a keleti szőnyegek után métermázsánként 1500 aranykorona csak a vám — mégis a szőnyegházak szépen megteltek — és pedig a legprimább szmírna és perzsa szőnyegekkkel, vitt rázsokkal s más efféle drága holmikkal. Már régebben felmerült a gyanu, hogy Debrecenben szőnyeg csempész társaság működik és vámcsalások révén hozzák be a vámköteles keleti szőnyegeket s itt Debrecenben nagy piacot csinálnak ezen áruknak.

A debreceni fővámhivatalban, — mely a MAV pályaudvar teherpályaudvarának tőzsomszédságában van, már márciusban feltűnt, hogy felette sok a transitálú áru, melyek textil áruknak vannak bemondvá. Ugyanezekben az időkben nyitnak sorra az új debreceni szőnyegházak.

Eppen ezekért egy titkos vizsgálatot rendeltek el. Ettől az időtől kezdve aztán figyelni kezdtek a transitóra feladott textil árukat.

A múlt hó végén jelezték a vámhivatalnak, hogy nagyobb mennyiségű szőnyeg áru fog keresztül-menni Debrecenben és pedig transitálú áruként Romániába. A jelentés után július 7-én Bécsből érkezett is 17 métermázsányi szőnyeg és textil áru. A szállítmány feadója: Michael Schaub volt feltűntetője és az Schlesinger Manó, Kisszántó, Románia, címre szolt. Minthogy az áru transitálú áru volt, így a vámhivatal Kismarjába irányította, ahol azt szabályszerűleg átadták a román vámőröknek, akik aztán az árut továbbították a címzettnek.

Hétfőn, 10-én ugyancsak M Schaubtól, Wienből, 16 colli 14 métermázsas szőnyegáru érkezett, ugyan-csak Schlesinger Manó, Kisszántó, címére. Mikor az áru megérkezett, egyik debreceni szállító cég belügyjával megjelent a debreceni Izsák-cég tulajdonosa, aki intézkedett, hogy a szállító cég emberei végez-zék el az áru átrakását s a cég azt hivatásszerűen továbbította. Egy-idejűleg felmutatta Izsák, hogy az áru tuánvételi díját kifizette, 6888 schilling értékben, a Hitelbank utján. Miután ezt a szállító cég főnöke előtt igazolta, az árut a cég, szabályszerűen járva el, transitál-tatta.

Az áruknak gyors egymásutánban való érkezése feltűnt a debreceni fővámhivatalnál s miután átvago-

nították a szállítmányt, azt a fővámhivatal az elindítástól kezdve figyelte az egyik fővámhivatali tiszttel.

Mi történt a határon.

A gyanús szállítmány kedden érkezett meg a nyomozás eddigi adatai szerint Kismarjába. Ott az árukért egy titokzatos autós ur jelentkezett fuvarosokkal és a vámőröktől átvették szabályszerűleg az árukat. Hogy aztán mi lett tovább az árukkal, — nem tudni. A fővámhivataltól a szállítmány feladására küldött tiszt azonban megtudta, hogy egy szekérekre valót nem adtak át a román vámkiindulási-nyak, hanem ez az egy szekér áru a falu felé ment...

A vámtiszt megtudta azt is, hogy a szekér árut Debrecen felé indítottak utnak Gál Imre gazda szekeren. Eppen ezért a debreceni rendőrséget távirati uton értesítette, — egyben kérte Gál Imre szekérének feltartóztatását.

Mi van Gál Imre gazda szekeren.

A távirat Debrecenben csütörtökön délelőtt érkezett meg és annak tartalma szerint a rendőrségen az őrszemes rendőröknek meghagyták, hogy ha Gál Imre szekérére meglátják Kismarjából, akkor figyeljék, hogy hová megy.

Pénteken reggel a Piac utcán feltűnt Gál Imre szekere. Rajta két hatalmas ruháskosár és zsákba gyömöszölt szőnyeg-félék. A szekér gyanútlanul eljutott a Kis-templomig. Ott aztán feltűnt Dombrádi Lajos rendőrnek s a szekeret megállíttatta.

A szekéren Weisz, kismarjai kereskedő ült a kocsis mellett s mikor a rendőr az iránt érdeklődött, hogy mi van a szekéren, Weisz zavarba jött és így szólt:

— Semmi kérem, egy pár zsákot viszünk ide a Széchényi utca 10. sz. alá.

A rendőr elkísérte a szekeret a Széchényi utca 10. szám alá, ahol az ugvarra állott be és Krémer

szabó mester, Izsák szőnyegkereskedő apósa várták a küdeményt. A rendőr elment egy másik rendőrről, de amíg oda volt, az alatt az idő alatt Weisz, aki a szekeret Kismarjából Debrecenig kísérte, a szekérről nyomtalanul eltűnt és csak Gál István maradt ott.

A rendőrök mire visszaérkeztek, Weisz már sehol sem volt található — úgy, hogy az árukat hozó Gál Istvánt hallgathatták ki.

Gál erősítette, hogy őt Weisz, kismarjai kereskedő fogadta fel azal, hogy egy fuvarra kell tenni Debrecenbe; az ő állítása szerint hajnalban indult el. Kármer szabó mester elmondta, hogy sem ő, sem Izsák neví szőnyegkereskedő veje nem tudnak az árúkról.

Izsák azonban előadta, hogy az áru egy budapesti kereskedőé, ki a Bika szállóban lakik. A rendőrök le is hozták a kereskedőt a Bika szállóból, de az viszont kereken visszautasította még annak a lehetőségnek a feltételezését is, hogy azok az ő tulajdonai lennének.

Ezek után a szekér-rakományt átvizsgálták, majd a rendőrök jelentést írtak s a lefoglalt szekér-rakományt átadták Schatten Imre vámtisztnak, aki a szekeret kiirányította a pályaudvaron levő fővámhivatalba.

Ott lerakodtak a szekérről, melyen két hatalmas nagy ruháskosár volt. A kosarakon „T. Tivadar, Budapest” felírás. A kosarakban hatalmas és mesébe illő perzsa, szmírna szőnyegek, mintegy 1 milliárd korona értékben. A holmik teljes sulya 4 métermázsas és 50 kilogramm s ha azok rendes uton jöttek volna be, érték összesen 7200 aranykorona vámot kellett volna lefizetni a 6888 siling utánvételi díj mellett.

Az árukat a vámhivatalban lefoglalták, egyben az esetet bejelentették a pénzügyőrségnek. Onnan tegnap délután autón kiszállott Möllner vámtanácsos és Schatten Imre vámtiszt Kismarja községbe. Az a gyanu ugyanis, hogy a négy és fél méter szőnyeg áru még nem

ment át a határon, hanem az Weisz kismarjai lakásán van elrejtve.

A helyszínen folytatandó nyomozást azért tartották fontosnak, mert tisztázni akarják azt is, hogy a kikerített 14 métermázsányi tran-sit árunak a román vámőrséghez való átkísérése miképen ment vég-be s azt is tisztázni akarják, hogy egyáltalán átadódott-e ez a 14 métermázsas szőnyegáru vagy sem. — Mert ha ezeket a holmikát Romániából hozták át, úgy nem csak a több milliós vámcsalás büntette, de a csempészség büntette is fennforog s az esetleg kérekerülő csempész-társaság tagjainak tetteit is e szerint minősítik.

A nagystilű bűnügy szereplői közül még csak Weisz, kismarjai kereskedő szereplése ismert, azonban a testtársait most még csak keresik. (m. j.)

Ma van

a nyomdász mulatság.

Régóta nem volt tapasztalható városunkban oly nagy érdeklődés mulatság iránt, mint amilyen érdeklődésnek a központjában áll most a debreceni nyomdászok Gutenberg-ünnepélye. Erről beszél most nemcsak a tánckedvelő fiatalság, de a szülők nagy része is, mert tudják, — hogy ezen a mulatságon az ő részük-re is bő alkalmat nyújt a szórakozásra a budapesti Gutenberg Műkedvelő Társaság igazán nívós és minden ízében szórakoztató és kacagató műsora.

A műsor összeállításánál a rendezőség gondoskodott arról, hogy az izlések több fajtáját kielégítse. — Ezért műsorába sorakoztatta a drámát, éneket és vígjátékokot, valamint komoly és vígjelenetek egész sorozatát, hogy minden izlés kielégítve legyen.

A Gutenberg Műkedvelő Társaság névsora még idegen városunkban, de most megismerhetjük őket s a debreceni nyomdászok gondoskodni fognak róla, hogy ezekkel a műkedvelő-művészekkel még igen sokszor találkozzunk. Műkedvelő-művészeknek nevezzük őket azért, mert így emlékezett meg róluk már több fővárosi és vidéki lap-társunk, akiknek alkalmuk volt műkedvelők-től nem várt művészi előadásaikban gyönyörködni.

A mulatság augusztus 15-én fog lezajlani az Arany-Bika disztermében, este 8 órai kezdettel. A nagy-terem hűtökészülékkel van ellátva, amelynek segítségével valósággal kerthelyiségi levegőt lehet varázsolni bele. A zenét Rácz Laci elsőrendű zenekara szolgáltatja. A belépő-díj személyenként 26,000 korona a vígjalmi és forgalmiadóval együtt. A tiszta jövedelem a munkanélküliek, özvegyek és árvák, valamint a rokkant nyomdászok javára fordítatik. Erre való tekintettel felül-fizetéseket köszönettel fogad s hirta pilag nyugtáz a rendezőség.

MŰSOR: 1. Nyitány. — Játssa: Rácz Laci és zenekara.

2. Szavaltat. Előadja: Brunner Mancsi.

3. Vígjelenet. Előadja: Szalai Juni.

4. Dalok. Éneklő: Pajor Ida.

5. Gong. Dráma 1 felvonásban. Személyek: Niels Péchy János, Gerda, Szathmáry Mancsi, Larsen, Dorok József.

6. Szavaltat. Előadja: Várady Alfréd.

7. Háztlátnéz. Énekes párjelenet. Játsszák: Pajor Ida és Szalai Juni.

8. Hegedű-szólo. Játssa: Elsner Béla.

9. Temetés után. Monológ. Előadja: Szentesy Pál.

10. Nászutasok. Bohózat 1 felvonásban. — Személyek: A férj, Szalai Juni. A feleség, Brunner Mancsi. Hoteligazgató, Péchy János. — Rendező: Szalai Juni.

Műsor után tánc reggeli.

Férfi és fiu ruhát csakis

a MAGYAR RUHAIPAR

Bikaszálló alatti férfi és fiu ruha áruházában vegyen, mert annak áruai tartósak, árai pedig nagyon olcsók.

Vászon és nyári öltönyök leszál-lított árban kaphatók.

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban tulnyomóan derült volt az idő, keleten azonban ma reggel felhősebb. A meleg a tegnapi napon általában kissé csökkent. Budapest és Egerben haladta csak meg a 30 C fokot.
Jóslat: Egyelőre még meleg idő várható zivataros hajlammal.

Vasárnapi istentiszteletek sorrendje a református templomokban: Nagytemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor, 11 órakor Konrád Zoltán, délután 5 órakor Marton Sándor. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Kolozsváry Kiss László, délután 5 órakor Perpéthy Ferenc. — Árpád-terti templomban délelőtt 10 órakor Mezei Béla, délután 3 órakor Peleskegy Sándor. — Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor és délután 5 órakor Tukaes György. Honokkerti imaházban délelőtt 10 órakor Kovács János.

Bibliamagyarázat van hétfőn reggel a Nagytemplomban; szerdán reggel az ispotályi templomban; csütörtökön reggel az Árpád-terti templomban; délután 5 órakor a Nagytemplomban; pénteken reggel a Kossuth-utcai templomban.

„Mártha” bibliakör összejöveteli rája minden vasárnap délután — 5 óráig a központi lelkesítő hivatalban (Kálvintér 17. sz.). Leányok érdeklődését szívesen látjuk.

A Konfirmált Leányok Szövetésének összejövetele vasárnap délután fél 4 órakor Ispotályi-telep 9. z. alatt tartatik. Ugyanott 5 óráig felmőtteknek Biblia óra.

A Kálvintéri Templomequesülők Vegyeskörének tanulóit óráit délután és csütörtökön tartja 6—7 óráig a Tanító Otthonban (Egyházi hírtartal udvarán, keresztülpület). Új azok jelentkezését ugyanakkor és ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor, karnagy.

Az ágost hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Labossa Lajos h. lelkesítő, vallásánár végzi.

A város mezőgazdasági bizottsága a kötelező csávázás mellett. Vasárnap délelőtt a város mezőgazdasági bizottsága a Városháza kis anácstermében ülést tart. Az ülésen a kötelező csávázásról alkotandó törvény meghozása mellett foglalkoznak állást.

Cserkész-tábori ünnepély a máv. debreceni vagonnyáron. A 190. Levéltári cserkészcsapat f. hó 5-én a Máv. műhely kerthelyiségében tábori ünnepélyt rendez, melyre szeretettel hívja érdeklődő jó barátait és ismerőseit a parancsnokhoz. Műsor: 17 órakor felvonulás, énekarral, táborépités. 18 órakor serkésztáborok. 19 órakor tábori műsor. 20 órakor táborépités. 21 órakor tánc. Belépti díj nincsen, önkéntes adományokat köszönettel vesznek.

Orvosi hír. Dr. Grósz Pál orvos szabadságáról hazaérkezett. — Rendeléseit megkezdte.

Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondok hálás köszönetet mindazon önkénteseknek és ismerősöknek, akik felelőtlenül, drága jó feleségem elhalálása alkalmával fáradtan munkát vállaltak, hogy én is részt vehessek a temetésben. Hasonlóképpen köszönöm a Gazdák Biztosító Intézet tisztviselőinek és a Szent Ferenc Utcai Rendje tagjainak részvételét a temetésükben.

a Csáthy-család

A 39-es emlékmű felállítása rövidesen befejezést nyer

A leleplezési ünnepély impozáns keretek között történik meg — Egy napra feléled a régt híres 39-es ezred

Gyors tempóban halad a 39-es emlékmű felállítása a Nagyerdő bejáratánál, az ugynevezett „kerékház” előtt. Naponta különösen a délutáni órákban sok száz nézője akad a munkálatoknak, de a kíváncsiskodók nem sokat láthatnak, mert **deszkakerítés zárja el az egész emlékművet.** Tekintettel a munka sürgősségére, a szoborbizottság katonai munkaerő kirendelését kérte a vegyesdandárparancsnokságtól, hol a kérelmet teljesítették és katonai fegyvereket rendelkeztek ki a munkához segédanyagként. A tulajdonképeni felállítást természetesen az emlékművet előállító Működőgyár emberei végzik. Előreláthatóan még augusztus hó folyamán el is készülnek vele.

Az emlékmű 15 méter magas obe liszkszerű, négy, csaknem kettős életnagyságu mellékalakkal. Célja részint a világháboruból elesett 39-esek emlékének, részint az azóta megszünt ezred emlékének megőrzése. Rajta az évszám: 1756—1918

azt jelenti, hogy 1756. évben állították fel az ezredet és 1918. évben szűnt meg. **Az ezred óriási vérdíjat hozott a világháboruból,**

közel kétezer hősi halottat számláltak össze sorok között. Ezeknek neveit, már akiknek a nevét bizonyosan meg lehetett állapítani, egy kis fülkében helyezik el az emlékoszlop frontális részében és a fülkét márványlappal zárják el.

A leleplezési ünnepély az eddigi tervek szerint szeptember 6-án lesz, még pedig impozáns keretek között. **Valószínűleg részt vesz a leleplezési ünnepélyen Horváth kormányzó, József főherceg minden bizonnyal itt lesz.** Megható, de egyidejűleg felemelő látvány lesz az, hogy erre az egy napra feléled a régi híres 39. ezred. Az ezred még élő frontarcosai összeállnak és régi tisztjei vezetése alatt zászlóaljkat alkotnak és úgy tisztelegnek a halott hősbajtársak emléke előtt.

A szoborbizottság beszercebányai Klein László tábornok vezetése alatt, Vályi Nagy Frigyes és Penyigey ezredesek és a többi tagok hathatós közreműködésével mindent elkövet, hogy a leleplezési ünnepély minél impozánsabb legyen. Nagy akadály, hogy a város még nem gondoskodott az emlékmű körüli tér elrendezéséről.

A Csokonai-színház új tagjainak teljes névsora

Elsőrendű operett-társulatot szervezett Kardoss Géza — Havi gázsijok 93 millió — Szeptember 3-án Dolly-val nyitják a színház

Kardoss Géza szinagazgató, aki a szintársulatának újjászervezése tárgyában Budapestre utazott, néhány napi távollét után tegnap új társulatának teljes névsorával visszaérkezett. Még nem láttuk a társulat új tagjait, de a nevekből előre sejteni lehet, hogy az új operett társulat olyan lesz, amilyen egyetlen vidéki társulat sem. Az új tagok névsora a következő:

Operettrendező: Remete Géza, — Sopronból.

Szerelmes színész és bonviván: Kristóf Ferenc Szegedről.

Operett buffó: Endrődy Miklós, a kecskeméti színházról.

Operette bonviván: Antók Ferenc, a budapesti Blaha Lujza színházról.

Táncos komikus: Tamás Benő, a Blaha Lujza színházról.

Buffó és komikus: Szigeti Jenő, Kassáról.

Operette primadonna: Timár Ila, a Fővárosi Operette Színházról.

Énekes és táncos szubrett: Szömörkényi Franciska, a pécsi szintársulattól.

Vígjátéki szubrett és szende: Hermann Mancsi, a pécsi szintársulattól.

Táncosnő és énekes naiva: Timár Kató, a miskolci szintársulattól.

Karmester: Müller Mátyás, a pécsi szintársulattól.

Az új operett társulathoz még a régiből Károlyi Vilmos és Szilágyi Marcsa jön, akikkel teljesen komplett lesz az együttes.

Az új tagok közül Szigeti Jenőt és Timár Ilát nem kell bemutatni a debreceni közönségnek; őket Debrecenben mindenki ismeri. Szömörkényi Franciskáról pedig csak annyit árulhatunk el, hogy ő a legszebb, a legbájosabb vidéki szubrett, akiről a pécsi újságok a legelismertebb hangon írtak a távozására nagy veszteséget jelent a pécsi társulatnak.

A társulat összes tagjai szeptember 1-én már Debrecenben lesznek. A színházat szeptember 3-án nyitja meg a direktor Dolly-val.

Nem érdektelen még, ha az új tagok gázsijáról írunk. **Timár Ila pl. 22 millió havi gázsit kap, míg a főnök, már az újonnan leszerződött tagok egy havi gázsija 94 millió korona, ami tekintélyes összeg.** Ily nagy kiadása mellett sincs szándékában a direktornak az újabb helyéremelés, de erre nem is lesz szüksége előre láthatólag, mert hiszen az új tagok nevei eleve minden napos telt házat biztosítanak.

A direktornak a jövő szezóra nézve nagy tervei vannak. Így ki lesz cserélve, mint már jeleztük, a kórus s a repertoár is új és friss lesz mindig.

Ez év október 7-én lesz a színháznak 60 éves jubileuma, melyet a

Aszódi és Róth divattáruháza

ajánlja dusan felszerelt raktárát, úgymint:

Szövetek	Grenadinok	Selymek
Epongek	Zefírek	Harisnyák
Batisztok	Vásznak	Kesztyűk,

és mindenteljes rövidáru cikkeit.

Idény utáni olcsó lezártott áruk. A Községi Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses számlái. — Tisztviselőknek külön 5% engedmény.

társulat országos ünnepség keretében fog megülni. Ez alkalmattal a Bánk bán lesz műsoron, melyet a teljes Budapesti Nemzeti Színház fog lejátsszani.

Az alkalom szüli

a jó tanácsot!

1. Azt tanácsoluk Önnek: Ne mulassza el megtekinteni az aug. 14-én Budapestben, a Városligetben. (Széchenyi-sziget) megnyitott kertészeti kiállításán az **Unghváry László** faiskolai pavilonját és kis kertjét.
2. Feltétlenül kérje és ingyen kapja **Unghváry László** faiskolai r. t. most megjelent vaskos, képes árjegyzékét.
3. Vegye tudomásul, hogy Ferenciek tere 3. szám alól áthelyezte **Unghváry László** faiskolai r. t. par berende-zéssel ellátott városi irodáját.

Váci-ucca 35. sz.
alá. — Telefon: József 152—07

Melyik iparosnak szabad használni a „mester” jelzőt

Felhívjuk mindazoknak az iparosoknak a figyelmét, akik iparigazolványukat az új ipartörvény megjelenése óta (1923 november) kapták, hogy a „mester” szót aláírásaikban, nyomtatványaikban, cégükben stb. csak abban az esetben használhatják, ha az ugynevezett mestervizsgát leteszik.

Az ipartörvény ugyanis kimondja, hogy azok, akik mestervizsgát nem tettek, csak épen a legszükségesebb tudással rendelkezve, csak az „iparos” szó használatára jogosultak ellentétben azokkal, kik a mestervizsgát letették — vagyis tanubizonyosságot tettek arról, hogy az átlagnál többet tudnak.

Miután a mestervizsga letétele sem nagy költséget, sem pedig különösebb utánjárást nem igényel, saját érdekében felhívunk minden olyan iparost, aki iparigazolványát a fenti idő óta kapta, hogy mestervizsgára jelentkezve szerezzék meg a mesterlevelet.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a hivatalos órák alatt az Ipartestület.

Hol nem lesz villamosáram. Eltesztjük villamosáram fogyasztó közönségünket, hogy a hálózatunkon eszközlendő munkálatok miatt az alábbi helyeken és időben nem lesz áramszolgáltatás. 15-én reggel 7—11 óráig és déli 12—1 óráig a Péterfia utcán. Simonyi-ut páros oldalán. Sesta kertben, a Károly F. József és Böszörményi-uton. — 15-én reggel 6—7 óráig és délután 5—6 óráig a Tóleki-Timár, Varga, Vigkedvői, Szé Anna, Batthyányi, Kandia, Nap Attila tér, Kosuth, Kigyó, Burgundia, Csapó, Rákóczi, Péterfia páros oldalon, Eötvös, Kut, Nyil, Homok, Apaffy, Árpád tér, Csapókereszt Nagyerdő és Pallag pusztán. 16-án reggel 6-tól déli 12-ig a Csapó-utca végén, Árpád téren, Kut, Nyil, Homok, Apaffy, Csapókereszt, Nagyerdő és Pallag pusztán, Vil. vállalat.

x **Mutassa meg rossz fogát Váry János fogműtermében: Darabos ucca 18. (Kollérium mellett.)**

Csak egy mosolyt... A Nagytemplom állványai előtt

A Nagytemplom magasba nyúló állványai előtt két ember beszélget. A következő párbeszédet lestük el:

— Nahát, ez mégis csa borzasztó!

— Micsoda a borzasztó?

— Az, hogy már egy hete nézem ezt a Nagytemplomot és még mindig nem esett le róla senki.

— Hát csak nem akarja, hogy leessék valaki?

— Nem, én azt nem akarom, de ha mégis történetesen lezuhanna valaki, nem szeretném, hogy én ne lássam...

— **Eljegyzés.** Burg Herminkét eljegyezte Weisz Ignác. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A Debreceni Gazdasági Egyesület igazgató választmánya** folyó évi augusztus hó 16-án vasárnap délután fél öt órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében ülést tart.

A vetőmagkölesönre igényt tartó gazdákat felhívjuk, hogy igényüket a Debreceni Gazdasági Egyesület titkári hivatalában, Piac-utca 61. — folyó évi augusztus hó 19-ig annyiával inkább jelentésként be, mert a későbbi jelentkezések figyelembe vételét nem fogadják.

— **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a mai nap folyamán a következő születéseket jegyezték be: Szilágyi József kereskedősegéd, leány Jolán, Ibolya, Bangha Sándor katona, leány Berta, Nagy Sándor hivatalos, leány Ilona, Ludány Lajos cseléd, leány Margit, Kovács Ernő máv. mozdonyvezető, leány Veronka Lenke, Csiztu József máv. kocsirendező, fiu Imre, Molnár Julianna napszámosnő, leány Julia, Szabó Lajos dohánygyári munkás, fiu László, Pálffy Imre katona, leány Margit, Nyeste Erzsébet, háztartás, fiu László.

— **Pavletits kuriai bíró gyászja.** Mélységes gyász érte tegnap Pavletits Péla nyug. kuriai bírót. Leánya Pavletits Rózi 17 éves korában tegnap reggel rövid szenvedés után meghalt. Az urilány csak nemrégiben jött haza Németországból, ahol agyhártya gyulladást kapott. A betegség elmakacsodott s végzett a nagyműveltségű urleánnyal. Temegetése vasárnap délután lesz a Varga utcai gyászházban.

— **Halálozás.** Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Rácz Lajos ref. 22 napos, Városi téglagyár, Molnár János ref. 1 hónapos, öz. Kocka Kálmán Zenerovits Antónia rk. 76 éves, Csemete-u. 13., Ludány Margit 1 napos, Bethlen-u. 10., Stán László rk., Havasnyálfalu, Takács János rk., Budapest.

— **Eljegyzések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő eljegyzéseket jelentették be: Müller Gottfréd rk. — Bartha Erzsébet ref., Mágórási Dániel ref. — Gellén Eszter ref., Szlamek János rk. — Kisztra Julianna rk., Sándor Gábor rk. — Gulyás Erzsébet ref., Szoboszlai Sándor ref. — Simák Irén unit., Borsi András ref. — Szabó Margit ref., dr. Gasparó Viktor rk. — Orosz Irén Magduska rk.

Képkerepezés, kézimunka-, gobelin-, festmény- és tálcakeretek, nász és alkalmi ajándéktárgyak, ablaküvegzés **Konc-nál, Kálvin-tér.**
Befűtés és ugorítás üvegek!

Levél Debrecenbe a francia metropoliszból

Párizs, július.

Megállapítható, hogy a legutóbbi időben a magyar hírlapokban egy világvárosból sem jelent meg oly sok ismeretterjesztő tudósítás, uti levél, mint Párizsról, Európa legnépesebb és legérdekesebb fővárosáról.

Debrecenből is a franciák világhírű metropoliszába utaztak ki az idén legelőbb szórakozás és tanulmány céljából. De nem is esoda, — mert hiszen Európának összes nagy városai között, évszázadokra visszanyúló nagygyakorlat alapján Párizs tudja az idegeneket legkedvesebben fogadni, vendégül látni s az ott-tartózkodást igazán kellemesé tenni.

Párizs nagyvilági oldalának érdekességeit a közelmúlt időben is sok tudósító ismertette úgy a fővárosi, mint a vidéki újságokban. Én más téren szerzett benyomásaimról számolok be ezúttal a „Debrecen” olvasóközönségének.

Röviden azzal a mondattal foglalhatom össze ezen benyomásaimat, hogy Párizs még ma is győzelmi mámorban uszik, mulat.

Még ma is fellebögőzva az egész város; zene, tánc szórakozás értelembe — az utcán, a körutakon, boulevárdokon. De azért az igazi párizsiak dolgozó emberek; — nappal mindenki dolgozik, este — mulat.

Az az egy-két hivatalos érintkezés udvariassága, gyors elintézése, amelyben részesülni itt alkalman volt kellemesen meglepő, főleg a mi bürokratizmushoz szokott lelkületünknek.

Például hitellevelem volt a Societé Genevale-ba; a portás csak a kezemre néz, még mondókámat el sem kezdtem, mikor már egy szolga lifthez vezet, onnan egy fejedelmileg berendezett szalonba, amelyet eddig csak királyi palotában láttam, itt egy titkár pár szóból megért, alig kínál meg helyet, alig tudok kissé szótnezní, gyönyörködni a freskókban, aranyozott butorokban, óriási perzsaszőnyegekben, már keres egy livrés szolga, hozza a kívánt pénzösszeget, a hitellevelemet s adja át aláírásomra, mintha legalább is a jól ismert Castiglione lennék. Ugyanezen eljárás Budapestén egy délelőttömbe, d. u. 2 óráig, Bécsben 3 óra hosszába került.

Az autótaxi határozottan olcsó, uriembernek igen alkalmas közlekedési eszköz ott. A soffőr minden utasban egy fejedelmet vél. Az utas beül az autóba, a soffőr egy világgért hátra nem nézve, mikor az ember elhelyezkedett, egyszerűen bemondja a címet s abban a pillanatban mozgásbaján az öntudatos gép s a legnagyobb pontossággal a bemondott helyre visz.

Magyar nyelvvél még egy darabka kenyeret sem lehetne kapni és bár határtalan a gyűlölet a németek iránt, német nyelvvél egész szépen ellehet boldogulni. Egy keveset a soffőr is, a szállodai személyzetből is, a boltokban is tud valaki valamit.

Résztvefem egy autóbosz körjáraton, melynek vezetője francia, angol, német nyelven beszél és magyarul. Érdekes, hogy ezen egy délután két ízben is rámutatott a né-

metek durvaságára. Az Etoile-téren van egy gyönyörű győzelmi kapu, amely összekovácsolt sulyos láncsal van körülfogva. A kapun Napoleon azon generálisainak, tisztjeinek nevei vannak bevésve, akik győzelmet arattak, akik legyőzettek, azoknak neve nincs bevésve. — Ezt a láncot, melyet Napoleon Kovácsolt össze — mondja magyarra — még csak kétszer nyitották fel: egyszer az a német generális, aki Párisba 1871-ben bemarsirozott és a franciák minden közönyöségének dacára ezen kapu alatt vezetett át csapatait a városba. Másod ízben, mikor a kapu közepén eltemették a mostani világháború egy ismeretlen hősi halottját, akit az Elnök, mint egy Verdunnál elesett, teljesen megállapíthatatlan nemzetiségű és csapatheli halottat választott ki exhumálásra és itt való eltemetésre. Kifejezésre jut ebben, hogy a franciák azért harcoltak, hogy béke legyen, hogy legyőzzék azt, aki háborút kar. Aki háborút szít — mondja vezetőnk — nincs létjogosultsága.

Napoleon sirja, koporsója mellett van egy nagy vaskapuvál bezárt mélyedés. „Napoleon végrendeletében meghagyta — mondja cicerónénk — hogy szinarany kardja, mit nemzetétől kapott, azó legyen, aki életében nagyobbat, hősiebbet fog cselekedni, mint ő; a kard, koporsója mellett közszemlén legyen. Egy német tábornok, mikor Páris bevétték, ezt a kardot elvitte. Diplomáciai uton került vissza, azóta lezárva tartják”.

A Hotel des Invalides-ben, mely most hadi muzeum, láttam két magyar ágyunkat, melyet vezetőnk, mint osztrák úteget mutatott be. Megjegyeztem, hogy ez magyar úteg, mire bocsanatot kért, mondván hogy azért ő rá ne haragudjak, hogy ezek itt vannak. Az udvaron még a Nemzetközi Hálókoosi Társaság étkező kocsija is ott áll, — amellyel Foch marsall utazott.

Megállapítható, hogy lehet, miszerint a francia eltörpülő kis royalista-párt egy-két tagja pártolja a Hohenzollern restaurációt, de itt az van beidegződve abba a rengeteg emberbe és közöttünk abba a rengeteg békákba, amennyi talán sehoh sem látható, hogy a Hohenzollernnek féktelen hatalmi vágya volt a háború és így az ő bénaságuk, a sok halottak oka. Ők azért küzdöttek, hogy béke legyen. Ki kell irtani, aki háborút, halált, pusztulást akar. Itt a „Béke” — minden.

Egy háborús emlékről óhajtok még ezúttal megemlékezni. — Egy gyönyörű körkép, amely Feszty: Magyarok bejövetele mintájára készült. Épületét most fejezték be, — illetve az utolsó simításokat most végzik. A tizenöt leghíresebb francia portréfestő 5 év alatt alkotta.

Középen egy pantheont ábrázol egekbe nyúló lépcsőkkel. Elöl egy francia 7 cm-es gyorstüzelő ágyu, mellette a legyőzöttek zászlóján, mint szőnyegen kezetfog Clemenceau Foch marchallal, hátuk megett az összes francia generálisok és híresebb kiténtett tiszték alakjai, a

lépcsőn fölfelé körülbelül 7—10 ezer francia tiszt.

Jobb felől rögtön románok jönnek: a király, királyné, politikusok, tisztek; azután szerbek s harmadik helyen angolok, mindenütt államfők, politikusok, tisztek.

Balkézfelől: Amerika, Olaszország, Belgium. — A belga király díszben, mellette a zokogó királyné s lábuk előtt a rommálott székes-egyház.

A kétoldal összefut napleszálltakor egy becsukott templomban térdelő imádkozókat ábrázoló képben, a templom homlokzatán felírás: „Az ismeretlen hősök”.

Dr. H. Béla.)

— **Arverés a pályaudvaron.** Debrecen állomáson a kiadási raktárban aug. hó 19-én délelőtt 9 órakor arverés tartatik. Eladásra kerül: egy kocsi rakomány tölgygerenda, kutfuró szerszámok, burgonyahámogógép, díszes cserépkályha részek, buza, kézműáru, vetőgép, varrógép, kocsikenőcs, rudacél, maculatura papír stb.

— **Szepeszy Ferenc tánciskolájában** az új táncanfolyam hétfőn, — 17-én veszi kezdetét. Felőtteknek este 8-tól 10-ig. Simonffy-utca 1. e)

Felakasztotta magát egy cselédleány. Szegedi Róza, 24 éves cselédleányt tegnap szolgálati helyén, a böszörményi tanyák, 204. sz. alatt, holtan találták meg. A cselédleány lakásukon felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Tettenék oka ismeretlen. Holttestének eltemetéséhez az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő házasságokat jelentették be: Szabó Miklós ref. — Gerdán Erzsébet Mária rk., Angyal Sámuel izr. — Sávári Erzsébet rk., Erdei István ref. — Kocka Róza ref., Gombos Lajos ref. — Kapcsos Mária ref., Miskolczy György István, Adorján ref. — Benedek Mártha ref., Orosz István ref. — Hoffmann Mária ref., Gyenge Jakab Ferenc ref. — Veres Eszter ref., Zelenai István rk. — V. Máté Erzsébet ref.

— **A Sörház 1925. augusztus hó 15-ikén nyílik meg, Petőfi-tér 9. szám alatt. A Modern Cabaré fényesen átalakítva megnyílik 1925. augusztus 15-ikén, főbejárati Erzsébet uccán felől. Szives pártfogást kér a TULAJDONOS. Reggel 5 óráig nyitva.**

x Klárus mindenütt kapható.

— **Tükörfartyás, üvegciszolás, kirakatok tükrözése, Sipkovits, Sziv-u. 14—15. Telefon 356.**

x Főúru vasúti jegyre jogosított országos kézműipari Tárlat kiállítású igazolvány kapható a Máv. II. Menetjegyirodánál, Piac-utca 56. Telefon 12—03.

x Olvételten tekintse meg Lienen fényképész legújabb fényképkiallítását Csapó-u. 1. alatt.

NYILT-TÉR.*

Az „Első debreceni Vagyonörz Vállalat”-ot érintő és a „Tiszántúli Hírlap”-ban megjelent cikke tekintettel az ünnepre és vasárnapra, a „Tiszántúli Hírlap” hétfői számban adjuk meg a kellő választ. Debrecen, 1925 aug. 14.

Szűll és Drimus vállalat tulajdonosok

* E rovat alatt közöltékért, nem vállal felelősséget, sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Elsőrendű kelenyve-üzlet! Kardos László

LEANY és FIU INTEZETI előírás szerinti
Fehérneműek, Paplanok, Matracok készen és rendelésre nagy választékban.
Kiváló anyagok! Szakszerű kiszolgálás! Határozott árak!

Debrecen, Kossuth-u. 9.

Alapítási év 1851.

Villamos gyorsírógép Debrecenben

Percenként 500 betűt üt le

A modern technika feltartóztat-hatatlan előretörése lépten-nyomon produkálja a legújabb meglepetéseket.

Az autó, a repülőgép, a rádió nagyszerű sorozata újabb találmánnyal bővült. Feltalálták a villamos hajtású gyorsírógépet. Az amerikai Chicagóból indult utra ez a legújabb találmány, az ottani világhírű Woodstock írógépgyár hozta piacra ezt a csodát, amely praktikusságánál fogva rövidesen ki fogja szorítani a használatból a forgalomban levő, kézierőre berendezett írógépeket.

Az „Electric” néven forgalomba hozott írógép villamos motorral vannak felszerelve és a billentyűk egyszerű érintésre kapcsolnak, illetve irtanak, úgy, hogy az írógép kezelője a legkisebb megerőltetés nélkül a legnagyobb sebességgel írhat és az eddigi rendszereknél legalább száz százalékos munkatöbbletet végezhet.

A villamos írógép óriási teljesítő képessége legjobban abból látszik, hogy ezen percenként ötszázszor lehet leütni a billentyűt, míg a vá-

risi versenyen a közönséges írógéppel a világbajnok csak 250-szer tudott leütni percenként.

Az írás állandóan abszolút egyenletes. A villamos hajtóerő különböző erősségre kapcsolható be, úgy hogy növelni lehet az írógép átütő erejét, mi által játszi könnyedséggel lehet egyszerre 15-20 példányt átütni.

Valószínű, hogy a háborús sebeket lassanként kiheverő magyar gazdasági élet örömmel fogja üdvözölni ezt a nagyértékű találmányt, amely tényleg az angol „time is money” elvet igyekszik minél jobban érvényesíteni. A magyar kereskedelem fürgességére jellemző, hogy ezt az uttörő találmányt egy debreceni cég szerezte meg, amely a vidéki viszonyokat megcáfolva, elsőként hozta Magyarországra a világhírű Woodstock írógépeket és a legnagyobb agilitással igyekszik a magyarországi piacot az elektromos írógépekkel ellátni.

Az első villamos írógépet Debrecenben az idegklinika szerezte be, ahol az ott járó idegenek előtt természetesen nagy feltűnést kelt.

Sport

A serlegmérkőzések

Szombaton és vasárnap, a kétfős ünnepen folytatódnak. Az egyesületek között a DEAC levonulásával telt meg a mérkőzés, nem voltak oly súlyos természetűek, hogy amiatt a Rothmann segélyezésére irányult akcióit be ne lehetne fejezni. Így szombaton is, vasárnap is két mérkőzés került eldöntésre. Szombaton a DTE-DEAC Debrecenben a Nagyerdő pályán, míg a NyKISE-DKASE Nyiregyházán, vasárnap pedig a DKASE-DTE, a NyKISE-DEAC az üggetőteri pályán. A DEAC labdarúgó szakosztálya ma este 7 órakor az Egyetemi Kör külön helyiségében játékos értekezletet tart. Az összes játékosok fel-felül megjelentését kéri az intéző.

Letiltott futballista

Emlékeztet, hogy a játékosny serlegmérkőzések első fordulóján a DEAC csapata levonulta a pályáról, mert a bíró kiállította Boda nevű játékosukat. A kerület fegyelmi bizottsága tegnapi ülésén durva játék miatt egy hónapra tiltotta el Bodát a játéktól. A levonulás ténye fölött a hátfői rendkívüli ülésen fog ítélni az intéző bizottság és ekkor dől el, hogy a mérkőzést újra játszhat-e, vagy a DKASE javára írják.

TUZZSDE

Ocsóbb a buza és a rozs.

A terménytőzsde gyengén tartott irányzattal nyitott. Zárlatlag a tendencia tovább gyengült és a buza és a rozs 5 ezer koronával ocsóbbodott. A kínálat úgy a vidéki piacokon, mint Budapesten egyre jobban fejlődik.

A tőzsde tanács hivatalos árgyűzősei a következők: 75 kilogramos tiszta vidéki buza 377,5-380, egyéb vidéki 377,5-375, 77 és tiszta 382,5-385, egyéb 375-380, 78 és tiszta 385-387,5, egyéb 380-382,5, 79 és

tiszta 387,5-390, egyéb vidéki 382,5-385, rozs 280-285, takarm. árpa 275-290, sörárpa 320-360, ózab 340-350, ujab 260-270, tengeri 265-267,5, repec 545-555, korp 197,5-200 ezer korona Budapesten.

Az aranykorona árfolyama a dollár pénzárnyalamán 14,386 papirkorona.

Értéktőzsde.

A tőzsde kissé tartózkodó irányzattal nyitott. Az árfolyamok sok esetben nem érték el a tegnapi nivót. A prolongáció elintézése után a hangulatba javulás állott be. A tegnapi zárhatóság képest az áreltolódások minimálisak.

Ferencvárosi serti vásár.

Nyíltvásári maradvány 3902, érkezett 366, eladatott 20. Árak: Fialtal könnyű 17-19, nehéz 21,5-23,5, zártvásáron érkezett 33, árak mint a nyílt vásáron.

SZINHAZ

A mozgószínházak műsora:

Vigszínház: First National vigjáték remeke: Veréb a pávák között. Egy szobacica tümenyes karrierje 7 felvonásban. Kisérő: Ó, mint kéri a fogságban, burleszk.

Urania: Collin Moore főszereplésével: Ne kergess délibábót. — (Festett világ) a legérdekesebb vigjáték egyike 7 felvonásban. Kisérő: Smuzsolim, A jó tip, Ó, burleszk.

Melcorban szombaton Nagybaldogasszony napján A párizsi pilangó. Társadalmi nagy attrakció! Csak felnőtteknek! — Előadások 7 órától. — Vasárnap: A bálna. Világattrakció! Előadások 3 órától.

Telefonszám:
szorkeozóság 7-99.
Kiadóhivatal 7-88.

A „Debrecen”
telefon száma: 789.

KERESZTREJTVEŇY.

ROVATVEZETŐ:

Kerekes György.

A NYERTES:

Hermann és Friedmann
Piac ucca 10. sz.
uri dívat és férfi-lehér-
nemű üzlete által felaján-
lott 1 drb nyakkendő kap.

Megfejtési határidő:
augusztus 21.

Vizszintesen:

- 1 Délgyümölcs,
- 5 az utóbbi időben Pesten megfogyott a száma,
- 9 manapság sok a gondja,
- 10 apa állat,
- 11 erős alapra rakják,
- 12 gyümölcs,
- 14 egy nép nemzeti eledele,
- 17 „édes” idegen nyelven fonetikusan,
- 18 „kiállítás” közkeletű idegen szava,
- 20 falvakon az utat szegélyezi,
- 21 ilyen ismeretség nem igen tartós,
- 23 tagadó szó idegen nyelven, fonetikusan,
- 25 fésűt is készítenek belőle,
- 27 német filmgyár,
- 28 színészek régi neve,
- 30 az ott elhelyezett dolgokért felelősséget vállal,
- 31 felszíget a fekete fengeren,
- 33 fürdőhelyen ilyen saison is van,
- 34 a sült mellé találják az éttermekben,
- 37 királynő,
- 39 „hol”, „ahol”, idegen nyelven,
- 40 szőlőkötözésre használják, fa,
- 41 elszakított megye,
- 44 lovagkori harci öltözet,
- 45 török méltóság,
- 47 fényképező lemez neve,
- 49 sport-eszköz,
- 51 török méltóság,
- 52 török férfi név,
- 53 ahol pontos méretet vesznek az emberről,
- 54 megadja neki a kőműves az utolsó.... t.

Függőlegesen:

- 1 „bosszuálló sors” közkeletű idegen szava,
- 2 szarvas fajta,
- 3 kísérletezésre is használják,
- 4 szén terméke,
- 5 földközi tengeri sziget,
- 6 baj, ha pusztítja a baromfit,
- 7 testrész,
- 8 minden állandó színházban van,
- 12 egy szín jelzője,
- 13 nem tegnapi,
- 15 egyik görög oszlop stíl,
- 16 harci védelmi eszköz,
- 19 „rongyos” szinominája,
- 22 olasz város, itt halt meg egy hazákfia,
- 24 keleti építészeti stíl,
- 26 ajtón van,
- 27 egy pótkávé fajta,
- 29 beelőző női név,
- 31 közigazgatási rendszertől különböző ténykedés,
- 32 leglágyabb vidéki sportegylet,
- 35 hindusok egyik istene,
- 36 minden fanyán van.

1	2	3	4	5	6	7	8
10	11	12	13	14	15	16	17
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32
31	32	33	34	35	36	37	38
39	40	41	42	43	44	45	46
47	48	49	50	51	52	53	54

38 visszamatató névmás
39 megye megszállt területen
42 így is nevezik a farkast
43 a sivatagban megtaláljuk
46 fehér a színe,
48 amerikai gazdaság,
50 a szobrok helye,
51 érettségizett diákok első öröme.

Mult heti rejtveŇyünk helyes megfejtése:

Vizszintesen: 1 ropogós — 5 egylité — 8 zápor — 9 kátyu — 10 ózike — 12 heg — 14 jár — 15 káka — 17 eins — 20 nem 21 állam — 23 lék — 25 vad — 27 Aar — 29 kas 31 kék — 32 seb — 34 allé — 35 kelevéz — 36 ugar — 37 pro — 39 mag — 41 apó — 43 író — 45 hat — 46 szó — 48 zsalu — 51 bus — 52 ósdi — 53 árpa — 54 köz — 55 pap — 57 Akiba — 60 Judás — 62 bravó — 63 őrszoba — 64 biboros.

Függőlegesen: 1 rendjel — 2 gól — 3 szu — 4 apre — 5 erő — 6 ami — 7 élelemes — 9 kerék — 11 elnök — 12 hal — 13 Gea — 15 kávé — 16 kád — 18 ima — 19 Sire — 22 legenda — 24 étlap — 26 akkor — 28 aszma — 30 arasz — 31 kép — 33 Bug — 38 rigó — 40 atya — 41 sip — 42 ócska — 44 Ózd — 45 hur — 46 síkos — 47 ószeres — 49 sip — 50 lép — 56 akác — 58 ido — 59 Aba — 60 Jób — 61 dob.

Helyesen megfejtették: özv. Lieber Antalné, Nagy Sándor, Zakari Lajos, Holloják Imre, Kiss Rózsika, Hercegh Zoltán, Tóth Mányi, Szabó Rózi, Schaff Irma, Nagy Béla, Kollár Sándor, Holloják Lajza, Dankó József, Szabó Károly, Leszczyński Kornél, ifj. Horváth Ferenc, ifj. Boda Miklós, Béhm Lajosné, Szabó Gábor, Weisz Lajos, ifj. Holloják Sándor, Ponisota Ferenc, Rosenberg Sándor, Leszczyński János, Peitényi Béla, Szilágyi János, Weisz Erzsébet, Berger József, Kiss László, Gellmann László és Miklós, Weisz József és Csoka Lajos Haldu-nánás, Sorsbuzás utján a Főreálmi Híatszer Piac u. 21. által felajánlott egy üveg díszes Orzóna kőhívóval Szabó Rózi nyerte, ki az ott személyigazolása után átveheti.

Kövérhírőnk vendégülében, fodorásnál kövételje mindég Debrecen.

Legjobb szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Adja a T. M. könyv- és lapkiadó vállalat

nyomatott a Tiszántúli Irtóip. és nyomdában

Pálinkafőző- mosó-, lekvár- és cserfőző rézüstök
legolcsóbban beszerezhetők — részleltérítésre is. — Pálinka főző üstökhöz szab. „LEPAROLO KÉSZÜLÉK” gyártója

Mándoki Ferenc rézművesnél Debrecen, Arany János-u. 13. — Telefon 12-24.

x **Fotó cikkek, fényképező gépek** lebban, mint bárhol. — legnagyobb választékban Berzéki műteremben, Piac-u. 38. az udvarban. Levegőeladás darabonként is.

— **Mit hirdet ma az Ingóságkövető?** (Hatvan utca 1, ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon: 11-99.) Mindenféle ipari és művészeti tárgyak, butorok közvétele, vétele és eladása. Páratlan alkalmi vételek: gyönyörű vitrinszekrények, vitrinek, régi porcellánok, rák, antik, valódi bronz gyertyartatók, gobelinek, metszetek, művészi festmények, Kálvin szobrok képek, terítők, dísz tárgyak, földmők, a Remekírók teljes sora, a könyvtáraknak való könyv-ozatok, hat darab ebédlő-szék, valódi bőrhuzzattal, 8-10 lépcsős dínmó, nagy ablakok sptlettákkal, zónvegyező állványok, hat személyes porcellán és evőkészletek, ükörüvegek és mindenféle ingóságok. Heti vagy havi részletfizetésre adunk: vásznak, kanavászat, éfriruhákat, futósznyegeket, cipkefüggönyöket, rézüstöt üstházal, sodronybetéteket, gyermek-roszikat, gyermekágyakat, varró-éneket, mindenféle székeket, asz-alokat, ebédlő-díványokat, hálóka nagános ágyakat, tornyos és asz-alnórokat, stélázzikat, egy lóra való löszerszámot és mindenféle ingóságokat. Jutányosan eladó egy ával. A világhírű amerikai Underwood írógépek Debrecenben kárólag az Ingóságkövetőtől ren lehetők meg részletfizetésre is.

Arverési hirdetés.

Elárverezek Debrecenben Erdősor 7 sz. a. 1925. aug. 19-én d. u. 2 órakor 12.800.000 koronára becsült fegyvert, butort, szüretelő edényeket stb.

Rosner Imre
kir. bír. végrehajtó.

Főrendű karöltés
SZABÓ JÓZSEF Varga-utca 1, sz., Szent Anna-utca sarok
KÉSZ HENCSEK RAKTÁRON

A Tavaszi idényre a **szövetek megérkeztek,** melyből elsőrendű elegán, éfriruhákat készítek nagy **jutányos árakban**.
KERESZTESI nívó divatszabó Varga-u. 1.
Tessék meggyőződni!
Pontos kiszolgálás!

Faszén, mész, gipsz cement, tüzifa
és minden építkezési és tüzelő anyagok legjobb minőségben, olcsó árban kapható
SCHIFFMANNAL, Pesti-u. 3.
Telefon 852.

Kérekpárokat részletfizetésre
elad, becsere, javít, zománcoz és nikkelez
SZABÓ LAJOS műszerész
Magoss ucca 25.

Legsz magyar honban Hire jár már annak: Nincs a kerek földön Párja FEUERMAN-nak Bőröndöt, retikált, Vagy utikazettát, Mindent legolcsóbban És a legjobban ád.
PIAC-UTCA 44. SZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy CSAPC-UTCA 47. szám alatt

férfi szabó műhelyt nyitottam.

Készítek olcsó árak mellett legújabb divat szerint öltönyöket, sport ruhákat, télikabátokat, felöltőket, Alakításokat, tisztítást, vasalást vállalom.
Tisztviselőknél kedvezmény.

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását. — Tisztelettel
Horváth Elemér szabó, Csapó-u. 47.

Friedmann Ignác és Fia

női divat és konfekció nagy áruháza
Debrecen, Placz-utca 65. szám
(Szent Anna-utcával szemben.)

Értesítjük a vásárló közönséget, hogy eredeti modelljeink

női- és leány felöltőkben

megérkeztek és már most óriási választékban idény előtt a legolcsóbban beszerezhetők. —

Üzletünk ezenkívül az őszi idény minden újdonságaival dusan fel van szerelve.

Hitelképes egyének előnyös feltételek mellett, részletre is vásárolhatnak.

Gyászszertekben

kérem a nagyérdemű közönséget, hogy újonnan berendezett

temetkezési vállalatomat igénybe vegye

Elvállalom mindenféle kivitelű temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, előzékeny kiszolgálás és jutányos árak mellett

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

Telefon **10-35.** **Jancsó Kálman** asztalosárú és fakoporsó-gyára

Telep és felvevő iroda: **Debrecen, Bácsai-utca 3. szám**

Befőttes és uborkás üvegek

nagy mennyiségben érkeztek olcsó árban beszerezhetők

Blattner Gyula üveg- és porcellán üzletében

Piac ucca 89. Royal-szállóddal szemben. Telefon 468

Ruhafestésben

vegytisztításban és mosásban

utólérhetetlen

BIRÓ Arany Bika mozi beléret.

Nyári idényből kimaradt egész finom

GYAPJUSZÖVETEK

mélyen leszállított árban

Feldhelm Dezsőnél (Piac-utca 67.) szerezhetők be.

Pályázati hirdetés.

Debrecen sz. kir. város Polgármesterétől.

Debrecen sz. kir. város tanácsa pályázatot hirdet a nyugdíjazás folytán megürült és a városi tanács által választás útján betöltendő X. fizetési osztály javadalmazással ellátott tűzoltótisztii állás betöltésére. A pályázónak ki kell mutatni, hogy

1. Magyar állampolgár.
2. Gondnokság, esőd, bünvádi eljárás alatt nem áll. — büntelt vagy vétség miatt elítélve nem volt — magaviselete ellen sem nemzeti, sem erkölcsi tekintetben kifogás nem emeltetett.
3. Szellemileg és festileg ép, erőteljes testalkattal bír s a megeített tiszti orvosi vizsgálat a tűzoltótisztii szolgálattételre alkalmasnak találta.
4. 24 éves elmúlt, de 40 életévét még nem töltötte be.
5. A reáliskolai, gimnáziumi, kereskedelmi érettségit letette, vagy ezzel egyenrangú képesítéssel bír.
6. Katonai szolgálatának elegendő telt és tiszti rangban állott.
7. Tűzoltótisztii oklevéllel rendelkezik.

A fenti feltételek megeiteltét igazoló okmányokkal ellátott kérvények 1925. augusztus hó 29-ig adandók be a hivatásos Tűzoltóparancsnokságnál (Debrecen, Csapó-u. 42.)

A választás egy évi próbaidőre történik, amely próbaidő lejártával az illető állásában, csak akkor véglegesítettik, ha annak betöltésére alkalmasnak bizonyult, ellenkező esetben a szolgálatból minden igény nélkül elbocsáttatik.

Az állás javadalmazása:
Az állami rendszerű X. osztály szerinti fizetés, a szabályszerű előlépések biztosításával.

25% városi pótlék.
33% ideiglenes rendkívüli segély, ideiglenesen egvelőre 1925. december 31-ig a fizetés összege után. Családtagoként havonta 10 aranykorona családi pótlék és 5 aranykorona ideiglenes családi pótlék rendkívüli segély (egvelőre XII-21-ig).

Evenként a t. h. bizottság által megszavazott egyenruha átalány. A fermészabeni lakás, illetve annak rendelkezésére bocsátásáig a X. fiz. osztály részére megállapított mindenkor lakáspénz.

Debrecen, 1925. augusztus 12.

Dr. Vásáry István polgármester.

Ha eselleg lakását át akarná adni forduljon annak átadása és értékítése végett teljes bizalommal DEBRECEN VÁROS LAKÁS-SPECIALLISTÁJÁHOZ a 25 év óta fennálló NAGY LAJOS irodájához VERES-U. 9.

Poloskál

svábbogarat, tücsköt, 24 órán belül mindenki kiirhatja aszabadalmazott teregirtóval. Olcsó árban kapható

STERN

testékiüzletében, PIAC-U. 11. Bikkával szemben. Garantált minőségű patkány és egéirtő állandóan nagy raktár

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért jelad a Debrecen, Debreczeni Független Ujság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbétűvel szedett apróhirdetés, evezetés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Tankönyvek új és használt állapotban kaphatók Harmathynál. — Fűvészkert 14. H21
Fényképezési cikkek, — lemezek árusítása, amatőröknek darabonként is. Liener-féle. Csapó utca 1. 40 hold föld tanyával kiadó. Vigkedvü Mihály-u. 8. szám.
Megbízható fényképező gépek és kellékek legolcsóbb beszerzési forrása Liener osztálya, Csapó utca 1.
Díjazott felvilágosítást nyújt amatőrök részére Liener fényképezési foto-osztálya; Csapó utca 1.
Használt fényképező gépek vétele s eladása: Liener foto-osztálya, Csapó utca 1.
Dinnye-körte 3000, — Cukorkörte 3000, ebből mézdes lekvár főzhető, cukor nélkül. Hollandi Pergament 6000, befőzéshez is, kézzel szedve. — Poroszlav-ut 53. 260
Fehér és színes filckalapok 110 ezer koronáért kaphatók Matta Anna. Csemete-u. 10. 170
Napi 40 kg félbarna kenyér, heti 20 kg marhahús, heti 60 liter tej szállítására ajánlatot kér a Siketnémák Intézete. H161
Méhviaszt magas áron vesz Harmathy. Fűvészkert-u. 14. F144
Kóser szappan, kóser gomolya és vaj Kupfer fűszeresnél. Pásti sarok. F142
Egy fiatal nő ajánlkozik háztartásnak magányos urhoz esetleg vidékre is. Tanító-u. 15.
Épület- és butoraszalmunkait legolcsóbban készíti: Muschke Ernő asztalos. Tanulókat fölveszek. Kar-utca 44. 319
Soffőrviszgarra szakszertien előkészít Kiss gépműhely soffőriskoláján. Erzsébet-ut 170
Gépszur-pikó jutányosan készül Varródnak való helyiséget keresek. Batthyányi 15. F159
Feltűnően olcsón javítok ékszerket, órákat, Apródy, Kigyó-utca 45. ajtó 3. F153
Mosni, vasalni házakhoz megvelek Varga-utca 3. sz. F150

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott szoba kiadó Széchenyi-u. 11. H145
1er. család 2 iskolai tanuló ellátására elvállal. Hatvan-u. 36. kereszt épület.
KÉT SZOBA, KONYHÁNAK megfelelő helyiség azonnal kiadó. Székely-utca 20.
Egy szoba-konyha lakást keresek, lelépéssel. Cim Hajdúföldnél. H152
Lakást, kettő vagy három szobást keresek mellékhelyiségekkel. Cim a kiadóban. 264
Egy kétágyas butorozott szoba kiadó. Szent Anna-utca 41.
Elcserelem pincészsoba, konyha lakásomat kertben vagy telepen. Varga-utca 29. F154
Lakásom központon kétszobás elcserelem bárhol (disznótartással) Bővebbet Csapó-utca 19. házmasternél. Lelepés nincs. F163

Öt különböző műhelyhelyiség szeptembertől adó. Darabos-utca 17. H170
Utcai és udvari butorozott szoba kiadó. Cim Debrecen kiadóházban. 315
Kiadó modern világos szoba pincékonyhával, sertésóllal, villanyvilágítással. Tízviselőlep III. utca 15. Szoboszlói-ut sarkán. 309
Egy butorozott szoba házaspárnak konyhahasználattal kiadó. — Bethlen-utca 54. 321
Egy fűszerüzlet korlátolt italmérséi joggal, 2 szobás lakással és kerttel azonnal átadó. Cim Harsányi G. utca 15. sz. Homokkert. 313
Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Hid-utca 6. Nagyalománál Berényiné. 333
Lelépéssel belsőre egy szoba, konyha, spejzből álló lakást keresek. Nagy, Pacsirta-utca 17. 300
Butorozott szoba kiadó, Vendég-utca 35. 297
Három szoba, előszoba, konyha, klón sertés- és baromfiudvarral 15 millióért átadó. Cim a kiadóban. H169
Kiadó szép butorozott pincelakás, Csapó 17., ügyvédi iroda.
Polgárista leánykát teljes ellátásra elfogad kedvező feltételekkel úri család. Hatvan-u. 38. sz. keresztépület. 301
2-3 diákot a jövő iskolaévre teljes ellátásra elfogadok. Jókai-utca 10. sz. 317
Piac-u. 77. alatt különbejáratu butorozott szoba kiadó. Baloldali emelet. 329
Teljes ellátásra vállal tanerő gyermekeket. Anyai gondozás, német társalgás, egészséges lakás. — Darabos-u. 7. 320
Iskolás fiukat szerény feltételek mellett ellátásra elfogadok. Kékes-utca 10., Sinay. H167
Középiskolai tanulókat gimnázium közelében ellátásra elfogad: tanító. Agárdi 14. 306
Két középiskolai tanuló teljes ellátásra felveszek. Lakás Dóczy és Svetits intézetek közelében, Batthyányi-utca 18. Nagyné. F157
Három izraelita tanuló jövő tanévre teljes ellátást kaphat az iskolák közelében. Nyugoti-u. 32. F148
Egy-két középiskolai tanuló oktatással jutányosan elfogadok. Levelek „Tanár” jellegre kiadóba kéretnek.
Középiskolás fiukat következő tanévre elfogad teljes ellátásra úri család. Kossuth-u. 59. H181
Budapestben élőkelő családnál teljes ellátást kaphat úri eány. Cim a kiadóban. H176
1-2 középiskolai tanuló teljes ellátásra elfogadtatik, Pap Károly, Eötvös-u. 7. H177

ÁLLÁST KAP

Festő, mázó tanuló, kosztal, vagy fizetéssel felvétetnek. Szapanos utca 25. 77
Biztos megélhetés végkielégített tisztviselőnek. Szolid fizet. Szakfűtés szükségtelen. Cim a Hajdúföld kiadóhivatalában. H150
Timár tanuló felvétetik. ótengeri eladó. Teleki-u. 56. F140

Női szabósághoz segédek és tanuló felvétetnek. Hodossyné, Péterfia 11. 314
Helyi ügyök fűszer- és lisztzak mában jártas, több évi gyakorlattal bíró azonnal felvétetik, Kupfer Ignác liszt- és fűszernagykereskedésében, Bádogos-utca 295
Ügyes kifutófiú azonnalra felvétetik „Merinó”, Piac-utca 49. F162
Ügyes fiatalleányt bejárnak felveszek. Rákóczi 11. Keresztépület. F160
Megbízható mindenest bejárónó, ki főzni is tud, felvétetik. Gutti, Szent Anna 31. F149
Bejárónó felvétetk Péterfia 19. 294
Gyermektelen házaspár házmeszternek felvétetik. Darabos-u. 39. 328
Keresek tanyára főzni tudó kőzépkoru mindenest, Sándortanya, u. p. Bajonta Biharmegye, vitéz Martosné. H166
Szoptatósdadát keresek 5 hónapos gyermekhez azonnalra, Pappné, Eötvös-utca 48. H186
Elveszett egy gyöngyfűző Csapó-utca Virág-utcaig. Megtaláló jutalomban részesül, Bokacsi órás. 293
Soffőr, kinek hosszabb időről autószerelési bizonyítványai vannak, azonnal felvétetik a Gyógy-áru Kereskedelmi R.-T-nál Fűrdő-utca 3. F170
Gazdasszony, háztartáshoz értő. — komoly, számadásban jártas, erélyes nő, alkalmazást nyerhet a Siketnémák intézetében. H162
Férfiszabósághoz erős kézimunkást vagy darabaszámot felvesz — Gregor. Darabos-u. 35. F141

Társat keres virágzó iparvállalat annak kibővítéséhez 150.000.000 tól 50 százalék részesedéssel. Cím: Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalába kérek. 324
Hentes, mézsáros kocsi megvételre keresek. Simonffy-u. 18. Kohn F161
Ügyfelem kisebb összegekben is kölcsönt folyósít. Csapó-u. 17., ügyvédi iroda.

ELADÁS

Eladó Csap-utca 58. számú esinós kis családi ház, teljesen új. három szoba, konyha, kamara, nyári konyha, egész udvar. Azonnal elfoglalható. Lakó nincs, adómentes. **Használt,** jó személy-automobil eladó. Erdeklődni: Gazdasági Tanácsképzőtár RT, Király utca 2. H106
Hordó, 30 hektoliter, prima, töltő képes tölgyfahordók, többféle nagyságban jutányosan eladó. Tócskert Margit-u. 8. H149
Eladó Károly Ferenc József-ut 10. számú ház, 649 négyszögöl kert-helyiséggel, mely igen alkalmas fagy- vagy gyártelep céljára. Erdeklődni ugyanott a délutáni órákban. 231
Péterifiába beágazó utca elején — modern ház, csupán egy lakással — nagy fásított udvarral eladó. Cim a kiadóban. 267
Boreladás, elsőrangú 130 hektó rizling, ezerjő nagyban és hordóként, napi árban kapható. Molnár Lukács termelőnél, Kossuth-utca, városháza alatt. H189

Debreceni könyvnyomdászok

Táncestélve

az „Arany Bika” dísztermében.

Elsőrangú művelők fellépte.

Ma

este 8 órakor

Jegyek előre vehetők Szabó Dezső hírlapárusnál Piac- és Kossuth-u. sarok

KERESLET

Társat keresek lehetőleg üzlethez közel, rendelkezőt jövedelmező iparvállalathoz. Ajánlatot Posta-u. 5 b) H168
Kifutóleányt keresek azonnali belépésre, Biró, Szív-utca 11. F147
Intelligentes Mädchen, Deutschböhmín, reich in Stellung gewesen schön, reine Aussprache Klavier-u. Nähkennntnisse, sucht per sofort Posten zu größeren Kindern. — Zusehriften unter verlässlich 2175 an die Verw. d. Bl. Redactions. 273
Gyermek mellé, esetleg háztartásba elmenne intelligensebb izraelita leány. Cim Schwarz elhelyező intézet. 274
Suche deutsches Fräulein zu einem drei jährigen Kind. Dr. Leveles Hatvan-u. 46. 290
Cégtársat keres nyugalmazott köz- és magántisztviselők köréből vállalat kibővítése miatt, a nyugalmazott tisztviselők köréből alkult „Tűz” kereskedelmi vállalat. Püspöki palota. Nagytelom felőli oldalon.
Nyomdászhálóra jegyek előre váltathatók Szabó Dezső hírlapárusnál. Piac- és Kossuth u. sarok.
Nagyon forgalmas helyen kapualjat keresek bérbe. „Szerzős” jellegű címeket Debrecen kiadóhivatalba kérek. 337

Eladó Ispóty-u. 15. számú ház, beköltözhető azonnal 3 szoba és mel lékhelyiségek. 279
Egy igen szép topolya-háló félárban eladó. Péterfia-u. 4. H159
Eladók mindenféle butorok, sodronyok, hintaszék részletfizetésre. Pacsirta-u. 11. 287
Külön bejáratu, esinósan butorozott szoba kiadó: Piac utca 21. em.
Fédes új kocsi eladó Nagy Gyula kocsigyártó Erzsébet-ut 17. 334
Korács bőrfuval eladó Erzsébet-ut 17. 335
Nagy kertes beköltözhető villa eladó. Széchenyi-u. 5. 331
Bundi utca 12. számú ház olcsón mekapható. Singer gép eladó. 298
Eladó ház, 3 szoba, konyha, kamara, veranda, beköltözhető. Klipka utca 46. 296
Perzsasövény, félig kész, rámaival, fonallal eladó: készítését megantom. Bethlen utca 5. Erdeklőhetni 8-5-ig. 311
Eladó szálló házzal, beköltözhető lakással: Csapó kert. Magyar utca 19. sz. Ertelezhető ugyanott, vagy Árpád tér 28. 311
Áltó utca 41. számú, három utcai frontu, nagytelkű ház, eladó. 316
Feltűnően szép, nagy leander eladó: Teleki utca 41. F163
Eladó Csap utca 58. számú ház: három szobás lakás azonnal beköltözhető. Lakó nincs. H174

Eladó a Bercsényi utca 16. szám alatti ház, amelyben 3 szoba, egy és fél konyha azonnal elfoglalható. Van: két padlás, nagy udvar, két fűskamara, egy nagy disznóól, két villanyvilágítás. A villamos meg állóhoz 2 perc. Eladó a Sesta-kert, Komlóssy ut 52. szám alatti szőlő és gyümölcsös is. Értekezhetni a tulajdonossal, Bercsényi utca 16. sz alatt, délelőtt 11-től délután 5-ig. — H173

Eladó Boldog-Kert, Gilányi utca 19. számú ház, két szoba, előszoba, konyha, spájz, üvegezett veranda, 650 négyszögöl gyümölcsös, beköltözhető. Értekezni lehet dr. Kuthy ügyvéd urnál Sas-utca 4. — 323

Gramofon, jó hangú, lemezekkel eladó. József kir. herceg utca 65 sz. ajtó 5. — H175

Tankönyvek, IV. polgári iskolai, jó állapotban, eladók. Bercsényi u. 3. szám. — F146

Eladó Jókai utca 44. számú ház, három szobás beköltözhető lakással. Értekezhetni ugyanott. — F155

Tócsa-kert, II. járás, Szegényház- sor 34. új ház, földdel együtt eladó. — F156

Asztalosmunkák

szakszerű készítése **Szabó János** építelési és bútorasztalos mesternél, Szent-Anna-u. 25.

Szőlő eladó, elsőrendű, jó termő, gyümölcsfás, lakható épülettel, — Köntöskert, Szabolcs utca 18. — 307

Husz milliót jövedelmező, kilencszáz négyszögöles, pormentes, családi házastelkemet, három szobás lakással, beköltözhető, százharminc millióért. Ismét bárkinek eladhatom, mivel vevője fizetékép telen. Honvédtemető utca 27. — F164

Eladó Bellegrón, Újföldön, 10 hold fekete homok föld. Hunyadi utca 15. — 322

Alig használt, modern, fehér jávorfa hálószoba berendezés, met-szett tükrök toleittel, jutányos áron eladó. Cim a Függelennél. — F169

Eladó 30 évig adómentes új ház, azonnal beköltözhető 2 szoba, konyha, 300 öl telekkel. Értekezhetni: Hatvan utca 64. — F165

Eladó

a „Vadászkürt” vendéglőben, Petőfi-tér 7. sz. alatt:

Egy jégszekrény, egy sörös borhűtő, egy takaréktűzhely, egy diszes méidinder kályha. Edényállványok, asztalok, és több egyéb felszerelések.

Cséplőgarnitúra, 6 HP, 720 sinces cséplővel, továbbá 4 HP, 600 szeges cséplővel; esetleg elcsereendő 20 HP Connick szántómotorral. Hatvan utca 64. — F166

Zongorák, ujak, már 24 milliótól kaphatók Schmidt zongorarakártaiban. — F167

Három szobás ház, Kar utca 18. szám alatt eladó. Novemberre beköltözhető. — F151

Eladó Ferenc József ut (Piac u.) 66. számú házas ingatlan, kedvező feltételek mellett. — Felvilágosítást nyerhetők: Kálvin tér 11. I. em. ügyvédi irodában. — 310

Házak, földek és szőlők

adásvételének és bérletének közvetítését: Hajdú-, Bihar-, Békés, Szolnok-, Szabolcs megyékben vállalja

Czeley Gyula

irodája

Együttműködés utca 8. — Telefon 209 —

Eladó ház forgalmas utcában, — biztos megélhetést nyújtó vegyeskereskedéssel, — 2 szoba, 2 konyha, fűskamara, kövezett kut, baromfiudvar veteményes kert, — termő gyümölcsfákkal, 38 millió. — F152

Eladom Homokkert, Hegyi Mihályné utca 30. számú házaimat, két szoba, konyha, szőlőskerttel, — azonnali beköltözéssel. — 326

Kis tanya birtok, 4 hold fajszőlővel, bérbe, vagy felesbe kiadó. — Városhoz közel; csakis szőlőhöz érhető, igával rendelkezőnek. Péterfia 16. reggelenként. — 308

Börzendorfer zongora kiadó. — Nagyerdő, városi villa III. — 318

Sodrony-ágybetétet
legjobb minőséget készít
NEUMANN
PÉTERFIA-UTCA 19.

Az újföldi megállónál 2 hold szőlő, igen jó termésrel, beköltözhető házzal, eladó. Értekezhetni: Széchenyi utca 6. emelet. — H171

Antik komót üvegszekrény, (vitrin) eladó. Maróthy utca 3. — H172

Eladó azonnali beköltözésre egy szoba, konyha, nyitott verandával bíró szőlő, 500 négyszögöl és gyümölcsös, a Hatvan utcai kert, Góher utca 26. Közelebbi ugyanott a tulajdonosnál. — H185

Egy jó karban levő üvegajtó és egy sima ajtó eladó. Tompa Mihály utca 10. — H186

Tetőfedéshez való fekete bádognál van eladó, teljesen jó állapotban. Szapanos utca 22. — H183

Eladó Boldogfalva utca 17. szám alatti ház, banki tanya 50 hold föld del. Értekezhetni: Mester utca 29. — H179

Figyelem! Figyelem!

Ne dobja ki pénzét!

Csak egy rendeléssel is meggyőződhetik, milyen anyagból milyen munkát adok. Elsőrendű boxból és anyagból férfi egész cipő 220,000, női félcipő 200,000 K. Egy pár férfi cipőfejelés, féltalp és sarokkal 100,000 K. Egy pár női cipő fejelés, féltalp sarokkal 90,000 K. — Gazdálkodók! Egy pár férfi boxcsizma mérték után 400,000 korona.

Fábián, Rákóczi-utca 71. szám és Eötvös utca sarok.

Eladó kedvező fizetési feltétel mellett a Csapó-kert, Jánosy utca 75. számú, kisebbrendű ház, két épületben; 3 szoba, konyha, kamara, sertésól, nagy telek, szépen termelt gyümölcsös, beköltözhető lakással, nagyon olcsó árban. Értekezhetni: Király utca 5. szám, a népszövetségi pénztárossal. — 288

Eladó 8 hl rizling bor, egy és két éves, 50 litertől. Ötmalom utca 2-b. — 312

Sestakertben, télen-nyáron lakható, modern épület, szőlővel és gyümölcsösrel eladó. Cim megtudható: Múteremben, Csapó u. 1. — 327

150 HEKTO
prima új
boroshordó

jutányos áron eladó
400—600 LITERIG

Ábrányi Ferencz

kádármesternél
LIBAKERT

Szegfű-utca 26. sz.

Új üzlet! Férfi ruhák Új üzlet!
a legolcsóbb árban beszerezhetők
Grosz és Bergmann
férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruházában.
Gyapjuszövetek nagy választékban.
PIAC-UTCA 53—55. (Hungária kávéház mellett.)
Új üzlet! Uriszabódság! Új üzlet!

Ehrenfeld Hermann épület- és műbútorasztalos, Rákóczi-u. 9.

Szép domboru, lakcsiszolt tele háló. A legjobb ízlést is kielégítő konyha-berendezések kaphatók részleteire is. — Minden e szakmába tartozó munkákat olcsón és javtást vállalok. — Festőlétrák ésszépén készítik. Bútor fényezést raktáron jutányos árban. o o

Szénsavval teiltett EVA VIZET IGYUNK
üdít — frissít
Megrendíthető: Márkus Jenő Hatvan-utca 22. sz.
Telefon: 14. Házhöz szállítva a legolcsóbb viz.

Eladó jó karban levő ház, öt lakással, Csapó utcai villamos vasúti végállomásnál, jutányosan. Értekezhetni: Meszina 12. — H180

Köves ut mentén 9 hold föld eladó. Értekezés: Csáthynál, Deák Ferenc u. 9. — H182

Eladó fiókos tükrökkel ellátott szekrény; üzlethez társat keres; Szikszay fodrász, Attila-tér. — H188

Eladó házat keresünk marhakereskedő részére, mellékutcaiban. Fő a nagy udvar. A lakás nem fontos, lehet az bármilyen szerény kis épület, de legalább egy szobás lakás legyen rajta. Kertben, télepen nem lehet. Istálló előny, de nem okvetlen szükséges. Nagy Lajos, ingatlanforgalmi iroda, Veres utca 9. sz. — H187

Butor

kizárólag jó minőségben részleteire is kapható

Weinstock Henriknél
Apolló bútorüzlet, Miklós-u. 2.

Weisz Ferencz asztalosmester

Füredi-u. 4. ajtóval közvetlenül a Margit-fürdő után.
Egyes műbútorokat egyszerű bútorokat is készítesz. — Telefon 10-89.

VEGYES

5 hold onódó prima föld eladó. Érték. Kerékgyártó, Hunyadi-utca 18. sz.

Fodrászoknak, vendéglősöknek, szállodásoknak, használt fali tükrök olcsón eladók. Sipkovits tükrögyár, Sziv utca 14-15. — H116

Elveszett egy Filep László névre szóló OFB által kiadott végzés — Megveháztól a Dégenfeld-térig — Mivel a megtaláló hasznát úgy sem veheti, sziveskedjék ezt lapunk kiadóhivatalában leadni.

Támogatnám azon urtembert, — aki augusztus 15-én a nyomdászok báljából „nehezen” tud hazamenni. Leveleket „En is úgy szeretnék lenni” jellegre a kiadóba.

Aranycsillag ezüstöt, briliánsat, zálogcédlutát legmagasabb árban vesznek
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

Kiadó a fekete földön két 44 holdas tanya. Baross-u. 30. — 296

Külön bejárati bútorozott szobák kiadók. Miklós-utca 41. szám. II. lépcső udvarban.

Kellemes órák jellegének sürgős levele van a Hajduföld kiadóban. — H184

Boeskaikertben félhold szőlő gyümölcsösrel eladó. Honvéd-u. 25. — 330

Elveszett egy fél női barna cipő. Megtalálásra ugvis értéktelen. Kérem Nyugati-u. 42. Klemhoz, illő jutalom ellenében beadni. — 334

Cipész tanuló fizetéssel felvétetik Boldogfalva-u. 2. — 328

Két szép konyha, szerény, tiszta bútorral jutányos áron átadó. Homokkert, Sz. Papp István-u. 13. — 332

Forgalmas üzlethelyiség kitűnő helyen, bármily célra alkalmas, átadó. Cim a kiadóban. — 332

Ügyes fiu tanulónak vagy kitudó fiu felvétetik. Domain posztóüzletébe.

Szepessy tánciskola zongorames tere értesíti a tisztelt érdeklődőket hogy szept. 1-én megkezdí a zongoraktatást. Vörösmarty-u. 32. — 294

4-6 hónapos malacot 14 darabig feles tartásra vállallok. Homokkert Akácafa-u. 1. — 302

Uji Rekord Uji!
Féregirtási vállalat.

Póloskairtatást teljes gyökerestül legolcsóbban
Ludmann és Kiss
m. kir. szab. féregirtók irtják legmesszebbmenő jóállással. — Méliusz-tér 11. szám. Keresz-épület.

Legolcsóbb bútorraktár!

Kossuth-u. 5. Gambrinus átjáró

Hálószoba, ebédlő

konyha berendezés

raktáron
Bálint Sándor
műbútorasztalos.

Nagy József fodrásztermőbe

Debrecen, Sas utca 4. szám

elsőrangú kiszolgálást és minden 50000 koronáért vállaltott bérletjegyhez teljesen díjtalanul, egy üveg legfinomabb Astra kölni vizet kap

Manicúr urak és hölgyek részére.